

**Banka
Ekonomike**

Raporti Vjetor 2015

PËRMBAJTJE

Mesazhi nga Kryeshefja Ekzekutive	4
Struktura Organizative e Bankës	10
Vizioni.....	12
Misioni	13
Shkurtimisht mbi Bankën Ekonomike	15
Mjedisi Makroekonomik në Kosovë	16
Sektori Bankar	17
Pozicionimi i Bankës Ekonomike në tregun bankar të Kosovës	18
Pjesëmarrja në Depozita	18
Pjesëmarrja në Kredi	18
Pasqyra e pozitës financiare	20
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse	21
Përformanca e Bankës Ekonomike	22
Asetet e Bankës	22
Ecuria e Kredive	23
Ecuria e Depozitave	23
Të hyrat nga Interesi dhe jo Interesi	24
Shpenzimet operative	24
Zhvillimi i Biznesit	25
Kreditë gjithsej	26
Mikro bizneset	27

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme	28
Klientët individual	28
Zhvillimi i produkteve dhe Marketingu	29
Kanalet e distribuimit	30
Rrjeti i Degëve	30
Kanalet alternative të distribuimit	31
Kujdesi ndaj klientëve	32
Menaxhimi i rreziqut	32
Rreziku Kreditor	32
Rreziku i normës së interesit	32
Rreziku Operacional	32
Rreziku i likuiditetit	33
Rreziku i valutës	33
Operacionet	34
Transferet vendore	34
Transferet ndërkombëtare	35
Teknologjia Informative	36
Menaxhimi dhe trajnimi i personelit	37

Mesazhi nga Kryeshefja Ekzekutive

Merita Gjyshinca Peja

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Merita Gjyshinca Peja".

Është kënaqësi e veçantë të ndajë me ju të arriturat e bankës për vitin që lëmë pas. Viti 2015 për Bankën Ekonomike mund të konsiderohet si viti më i suksesshëm në të gjitha segmentet e afarizmit. Të gjitha objektivat kyçe afariste të vitit 2015 janë tejkaluar dhe janë arritur përmirësime në të gjithë treguesit kyç financiar.

Ne kemi arritur të përmbyllem vitin me fitim para tatimit prej 4.037 mil/€, respektivisht rritje prej 278 përqind krahasuar me vitin paraprak. Kthimi në ekuitet mesatar është përmirësuar nga 7.34 përqind, në 24.66 përqind në vitin 2015, ndërsa kthimi në asete nga 0.56 përqind në 2.04 përqind në vitin 2015.

Depozitat e klientëve tanë kanë shënuar rritje prej 8.6 mil/€, duke arritur në nivelin 163.5 milion euro në fund të vitit 2015, respektivisht 5.6 përqind rritje nga viti në vit, rritje kjo që dëshmon besimin e klientëve tanë.

Falë rritjes së kujdesshme të të hyrave neto dhe menaxhimit efektiv të shpenzimeve, indikatori i efijencës (raporti i të hyrave me shpenzimet/CIR) është përmirësuar nga 64.07 përqind në 2014, në 59.86 përqind në 2015.

Rrjedhimisht, gjatë vitit 2015 Banka ka arritur të përmirësojë edhe disa indikatorë kyç të pajtueshmërisë/rregullativave ligjore, respektivisht përmirësim i treguesit të mjaftueshmërisë së kapitalit nga 12.68 përqind në vitin 2014 në 13.55 përqind në vitin 2015, indikator kyç që tregon qëndrueshmëri afatgjate dhe menaxhim eficient të kapitalit.

Një prioritet i lartë për ne ishte dhe mbetet aspekti kualitativ i punës sonë, si një nga kriteret kyçe për zhvillim dhe rritje të qëndrueshme. Një nga të arriturat kryesore gjatë vitit 2015 duhet veçuar përmirësimin e nivelit të kredive jo-performuese, respektivisht zvogëlim i nivelit të kredive jo-performuese prej 9.14 përqind 2014 në 6.72 përqind në 2015.

Gjatë vitit 2015 filloi jetësimi i Planit Strategjik 2015-2018, ri-dizajnimi dhe standardizimi i degëve, bankomatëve dhe të gjitha materialet tjera promovuese. Gjithashtu, është lansuar ueb faqja e re e bankës me qëllim të lehtësimit të qasjes në informata, komunikimin më të

Gjatë vitit 2015 kemi arritur të mbulojmë humbjet nga vitet paraprake dhe rrisim ekuitetin aksionar për 28 përqind.

Si rezultat i rritjes së kujdesshme në kredi, gjatë vitit 2015 Banka Ekonomike shënoi rritje në portfolion e kredive prej 11mil/€, respektivisht rritje prej 9.2 përqind krahasuar me vitin paraprak, rritje të aseteve të Bankës prej 12 mil/€, respektivisht 7.0 përqind .

Kreditë në sektorin bankar në vitin 2015 janë rritur për 136 mil/€, respektivisht 7.3 përqind, ndërsa Banka Ekonomike ka pasur një rritje prej 9.2 përqind , rrjedhimisht kemi rritje të pjesëmarrjes në treg në totalin e kredive.

afërt, si dhe ofrimin më të lehtë të shërbimeve për klientët e bankës. Është bërë zhvillimi i platformës së re të e-banking e cila pritet të lansohet gjatë tre-mujorit të parë të vitit 2016.

Automatizimi i proceseve, me fokus të veçantë në përmirësim të shërbimeve ndaj klientëve, dhe sistemi i kontrolleve të brendshme ishin dhe mbeten gjithashtu prioritetet tona. Gjatë vitit 2015 kemi hapur qendrën e biznesit, përfshirë hapësirën vetëshërbyese duke iu mundësuar klientëve qasje në shërbimet bankare 24 orë në 7 ditë të javës.

Banka Ekonomike do të vazhdojë të jetë aktive në kreditim, zgjerim dhe ofrim të shërbimeve bankare për të gjithë klientët tanë, duke zbatuar standarde të larta të menaxhimit të të gjitha rreziqeve bankare.

Asnjë nga të arriturat e lartpërmendura nuk do të ishin të mundura pa përkrahjen, përkushtimin dhe besnikërinë e punonjësve të Bankës. Prandaj, duke besuar që viti 2016 do të jetë një vit tjetër i suksesshëm, shfrytëzoj rastin të falënderoj të gjithë punonjësit e Bankës Ekonomike.

Për fund, por jo më pak e rëndësishme, thellësisht u jam falenderues dhe mirënjohës të gjithë klientëve të Bankës Ekonomike për lojalitetin e tyre ndaj bankes dhe i siguroj se ne do të vazhdojmë të përmirësojmë tutje shërbimet dhe produktet tona bankare.

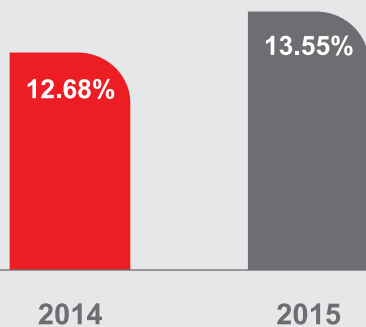
Hamide Pacolli Gashi

Zv. Kryeshefe Ekzekutive

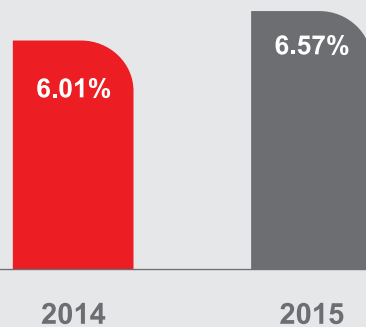

Dren Krypa
Zv. Kryeshef Ekzekutiv

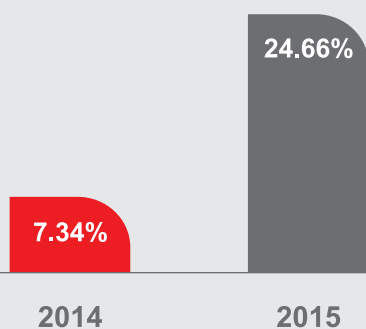
Raporti i mjaftueshmerisë së kapitalit

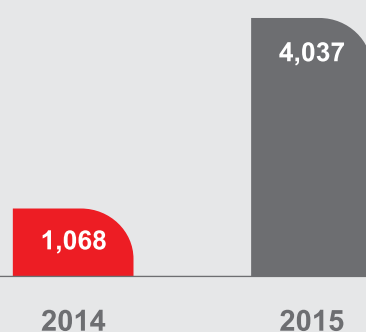
Margjina neto e interesit

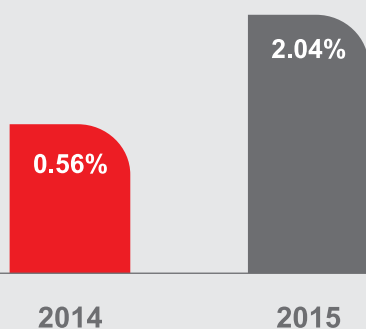
Kthimi nga ekuiteti mesatar (KEM/ROAE)

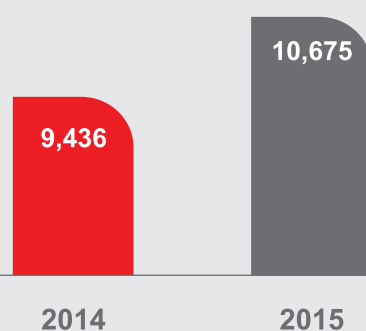
Fitimi para tatimit ('000) Eur

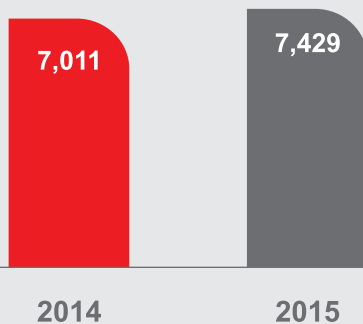
Kthimi në asete (ROA)

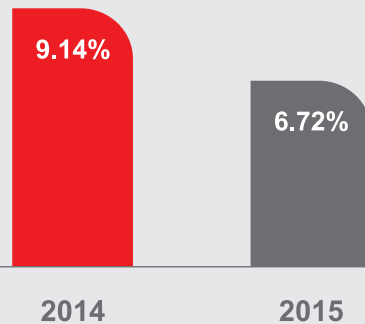
Të hyrat neto nga interesi ('000) Eur

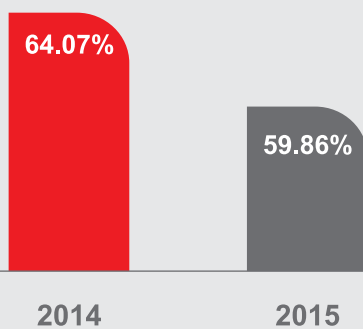
Shpenzimet operative ('000) Eur

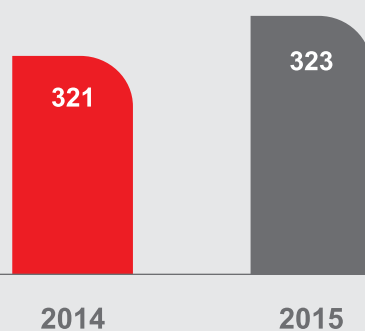
Niveli i kredive jo-performuese

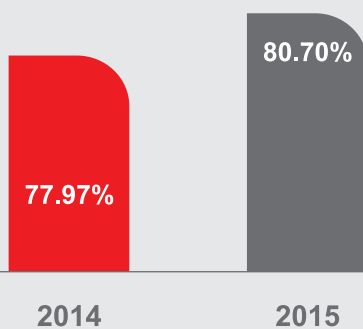
Raporti të hyrat/shpenzimet (CIR)

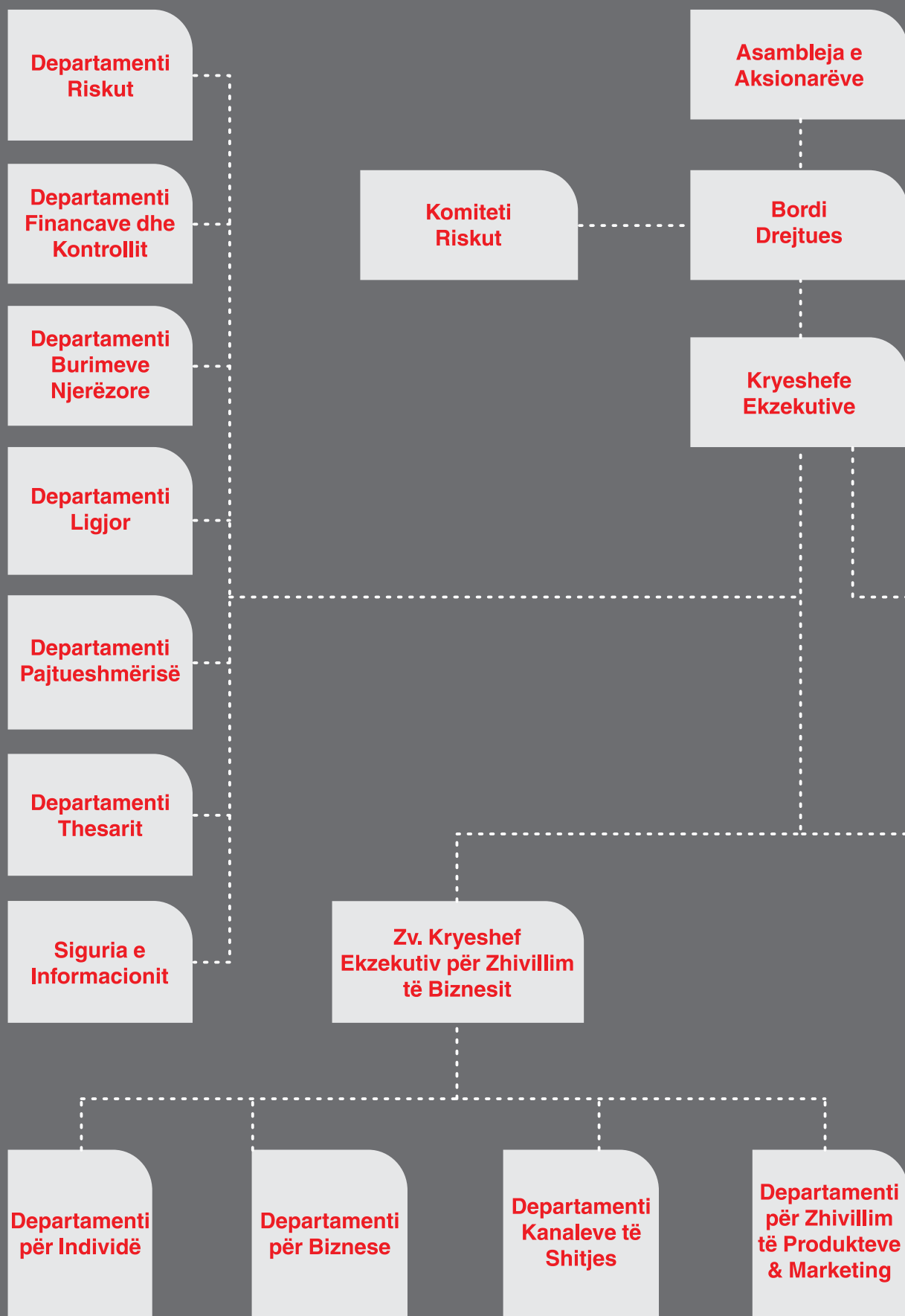

Numri i punonjësve

Raporti Kredi/Depozita

Struktura Organizative e Bankës

**Komiteti
Auditimit**

**Auditimi
Brendshëm**

Komitetet

**Zv. Kryeshef
Ekzekutiv për Çështje
Operacionale**

**Departamenti
Pagesave dhe
Operacioneve**

**Departamenti
TI**

**Departamenti
Administratës**

Risku Kreditor

Personelit

**Aktives/Pasives/
Likuiditeti**

Marketingut

**Teknologjisë
informative**

Prokurimit

Arkëtimeve

Operacional

**Pajtueshmërisë dhe
Riskut Operacional**

Vizioni

Bankë e orientuar në rritje të qëndrueshme dhe kualitative, shërbime cilësore dhe standarde të larta profesionale.

Misioni

Bankë vendore **MODEL** duke:

- M** undësuar klientëve qasje të lehtë dhe të shpejtë tek produktet e diversifikuara bankare, duke ngritur vlerën për klientët, të punësuarit dhe aksionarët;
- O** frues vendas modern i shërbimeve elektronike bankare;
- D** eterminim në ngritje profesionale për të punësuarit tanë;
- E** tika, respekti dhe puna ekipore janë vlerat tona;
- L** igjet, politikat dhe procedurat respektohen me përpikëri!

Shkurtimisht mbi Bankën Ekonomike

Banka Ekonomike është licencuar më 28.05.2001, ndërsa punën e ka filluar në fillim të qershorit të po këtij viti. Nga momenti i licencimit, Banka Ekonomike, ka pësuar ndryshime të rëndësishme, në të gjitha aspektet e zhvillimit dhe është banka e vetme me 100 përqind kapital vendor.

Banka Ekonomike ka një rrjetë të zhvilluar në mënyrë graduale dhe të shpërndarë në gjithë territorin e Kosovës. Gjatë vitit 2015 Banka Ekonomike kishte 36 njësi bankare, nga të cilat, shtatë degë janë në qendrat kryesore të Kosovës dhe 29 nëndegë gravitojnë nëpër njësitë më të vogla regjionale.

Në vazhden e modernizimit të shërbimeve bankare dhe plotësimit të nevojave të klientëve Banka Ekonomike ka hapur Hapësirën Vetëshërbyese 24/7.

Kjo hapësirë është hapur fillimisht në Qendrën e Biznesit, në Lagjen Kalabria, Rr. Rruga Jusuf Gërvallanr.60 (afër Stacionit të Autobusëve), ndërsa hapësira të njëjta do të hapen shumë shpejt edhe në qendrat tjera.

E veçanta e hapësirës vetëshërbyese janë pajisjet e sofistikuara teknologjike që shmangin kufizimet nga orari i punës së bankës.

Risitë vazhdojnë me Bankomatën për depozitim të të hollave, ku klientët tanë të biznesit apo individual mund ti deponojnë të hollat në çdo kohë.

Banka Ekonomike ka investuar në vazhdimësi në burimet njerëzore, si faktorin përcaktues të lëvizjes së gjithë treguesve tjerë.

Në fund të vitit 2015 Banka Ekonomike kishte 323 punëtorë.

Mjedisi Makroekonomik në Kosovë

Gjatë vitit 2015 ekonomia e Kosovës vlerësohet të ketë pasur rritje të aktivitetit ekonomik ku PBB (Produkti i Brendshëm Bruto) në Kosovë ka qenë rreth 3.50 përqind. Viti 2015 ka shënuar rritje të aktivitetit ekonomik të konsiderueshëm në krahasim me vitin 2014 me pjesëmarrje në PBB rreth 1.20 përqind. Niveli i çmimeve në Kosovë është karakterizuar me deflacion prej rreth 0.50 përqind në vitin 2015, nëse krahasojmë me vitin 2014 çmimet e Kosovës kanë pasur inflacion prej 0.40 përqind. Kosova ka pasur nivelin më të ultë të inflacionit në krahasim me shtetet ballkanike ku Shqipëria ka pasur nivelin më të lartë të inflacionit prej 2.20 përqind.

Aktivitetet kryesore ekonomike që shënuan rritje në vitin 2015 kanë qenë nga sektori i remitançave dhe investimet e huaja direkte. Aktiviteti ekonomik është mbështetur edhe nga eksporti dhe importi. Kosova është e varur në nivel të lartë nga importet andaj edhe lëvizja e çmimeve nëse analizojmë indeksin e çmimeve të importit ka qenë e ngjashme me ato të tregjeve ndërkombëtare.

Sektori fiskal në Kosovë ka shënuar rritje gjatë vitit 2015, të hyrat buxhetore kanë arritur vlerën 1.46 miliardë euro apo rritje prej rreth 10 përqind në krahasim me vitin 2014, ndërsa shpenzimet e buxhetit kanë qenë në vlerë prej 1.57miliardë euro apo kanë shënuar rritje prej 6 përqind në krahasim me vitin 2014.

Borxhi publik ka arritur shumën 748.9 milion euro sipas fund vitit 2015, ndërsa borxhi publik i brendshëm ka arritur në fund të vitit 2015 vlerën 377.8 milion euro. Gjatë vitit 2015 Qeveria e Kosovës ka pasur më tepër emetime të reja të Letrave me vlerë dhe kjo ka rezultuar në rritje të borxhit publik të brendshëm prej 30 përqind në krahasim me periudhën e njëjtë të vitit 2014. Borxhi publik ka pjesëmarrje prej 13 përqind në PBB (Produkti i Brendshëm Bruto), rritja i atribuohet kryesisht rritjes së borxhit të brendshëm.

Sektori Bankar

Sektori bankar në dhjetor 2015 zgjeroi vlerën e aseteve në 3.39 miliardë euro, që përkon me një rritje vjetore prej 6.3 përqind (4.1 përqind në dhjetor 2014). Kontributin më të lartë në rritjen e aseteve të sektorit bankar e dha zgjerimi i portfolios së kredive që vazhdon të jetë kategoria dominuese në strukturën e aseteve të sektorit bankar. Përshpejtimi i rritjes së aktivitetit të sektorit bankar reflekton edhe ecurinë e qëndrueshme të depozitave, të cilat po ashtu shënuan përshpejtim të ritmit të rritjes.

Në dhjetor 2015, vlera e gjithsej kredive arriti në 2.02miliardë euro, që paraqet rritje vjetore prej 7.3 përqind (4.2 përqind në dhjetor 2014). Rritja e kreditimit gjatë vitit

2015 kryesisht i atribuohet lehtësimit të standardeve dhe kushteve të kreditimit nga ana e bankave, të realizuar përmes uljes së normave të interesit, zgjerimit të shumës së kredisë si dhe afatit të maturimit në kreditë e ofruara. Vlera e gjithsej depozitave në sektorin bankar që paraqet rritje vjetore prej 6.5 përqind (3.6 përqind në dhjetor 2014). Kjo normë e rritjes paraqet rimëkëmbje të ecurisë së depozitave krahasuar me vitet paraprake, kur ritmi i rritjes së depozitave ishte ngadalësuar. Rritjes së depozitave, ndër tjerash, ka mund t'i ketë kontribuar edhe ndërprerja e trendit rënës së normave të interesit në depozita që nga tremujori i dytë i vitit 2015.

¹ Informatat në vijim bazohen në materialet e publikuara nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës *Vlerësimi Tremujor i Ekonomisë* Nr. 13, Tremujori IV/2015

Pozicionimi i Bankës Ekonomike në tregun bankar të Kosovës

Pasuritë/Asetet e përgjithshme të Bankës Ekonomike, deri me datën 31 Dhjetor 2015 kanë qenë 184 milion Euro, ndërsa me 31 Dhjetor 2014 kanë qenë 171 milion Euro. Pasuritë/Asetet e Bankës janë rritë për rreth 12 milion euro.

Pjesëmarrja në Kredi

Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në total kreditë në treg, me datë 31 Dhjetor 2015 ka qenë 6.61 përqind nga totali i sektorit bankar.

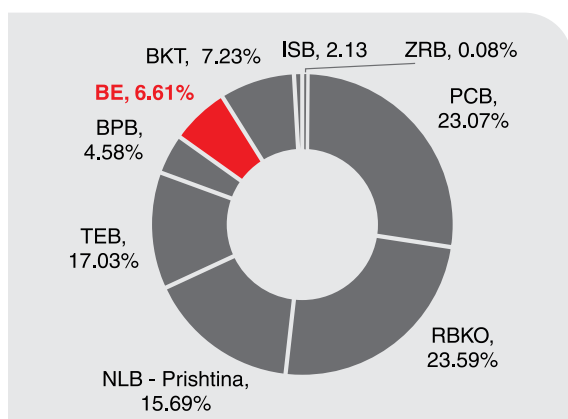

Figura 1: Pjesëmarrja sipas Bankave në total kreditë/paradhënie, 31 Dhjetor '15

Pjesëmarrja në Depozita

Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në total depozitat në treg, me datë 31 Dhjetor 2015 ka qenë 6.20 përqind të total sektorit bankar.

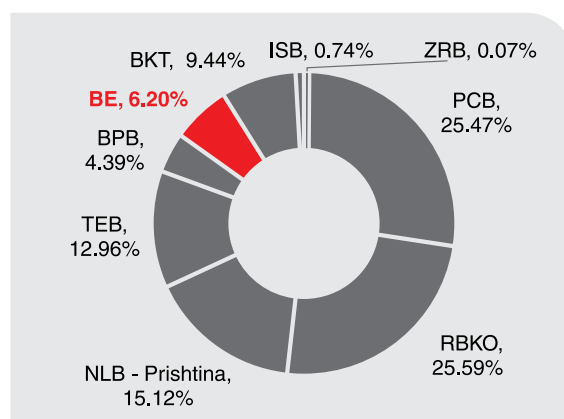

Figura 2: Pjesëmarrja e Bankave në total depozitat, 31 Dhjetor '15;

Siç mund të shihet, gjatë vitit 2015 Banka ka rritur pjesëmarrjen në treg, me ç'rast tregu është rritur për 7.3 përqind ndërsa rritja e Bankës Ekonomike është 9.2 përqind.

Ky është një tregues i mirë, që na bënë të besojmë që ky trend dhe ndryshimet e bëra do të na mundësojnë të rrisim pjesëmarrjen në treg përgjatë periudhave në vijim.

Gjatë vitit 2015 Banka ka përmirësuar gjithashtu indikatorin e efijencës (raportin e të hyrave me shpenzime / CIR), rrjedhimisht ky raport është përmirësuar nga 64.07 përqind në 59.86 përqind.

Me përmirësimin e proceseve të Bankës, dhe optimizim të kostove, Banka Ekonomike në vazhdimësi do të përmirësojë këtë indikator me rëndësi.

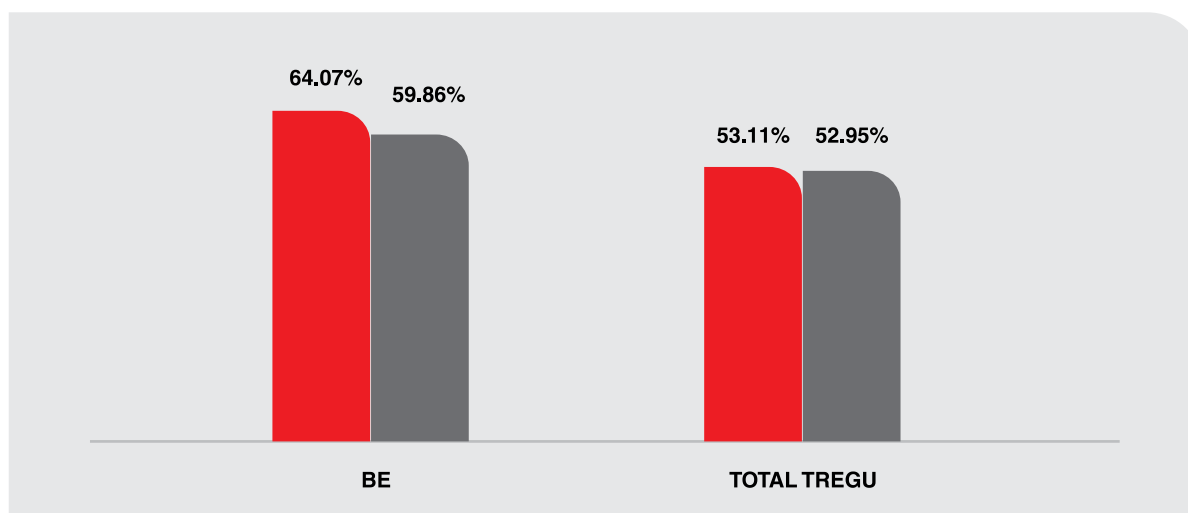

Figura 3: Raporti i të hyrave me shpenzimet, CIR, 2014 dhe 2015;

Shënim: analiza e tregut është bazuar në të dhënat financiare të publikuara nga Bankat Komerciale (sipas rregullave të Bankës Qendrore të Kosovës, BQK).

Pasqyra e Pozicionit Financiar

Shumat në mijë EUR	2015	2014
Paraja e gatshme dhe në banka	15,397	15,222
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	17,572	10,915
Kredi për klientët	122,077	110,147
Investime në letra me vlerë	21,610	28,141
Prona dhe pajisje	6,226	6,388
Aktive të patrupëzuara	271	305
Parapagim i tatimit aktual	74	136
Aktiv tatimor i shtyrë	-	-
Aktive të tjera	692	669
Gjithsej aktive	183,919	171,923
Detyrimet		
Detyrime ndaj klientëve	163,751	157,165
Detyrime ndaj bankave	1,393	90
Borxh i varur	1,050	1,050
Detyrimi aktual tatimor	312	-
Detyrime të tjera	535	450
Gjithsej Detyrime	167,041	158,755
Ekuiteti dhe rezervat		
Kapitali aksionar	14,778	14,778
Rezerva e riskut të përgjithshëm	102	102
Fitime të mbajtura/(Humbje të akumuluar)	1,998	(1,712)
Gjithsej ekuiteti dhe rezervat	16,878	13,168
Gjithsej detyrimet, ekuitet dhe rezervat	183,919	171,923

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Bordi i Drejtorëve i Bankës me 12 prill 2016 dhe nënshkruar në emër të tyre nga:

Merita Gjyshinca Peja
Kryeshefe Ekzekutive

Syzane Kaçaniku
Menaxhere e Departamentit
të Financave

Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor

Shumat në mijë EUR	2015	2014
Të ardhurat nga interesi	13,571	13,552
Shpenzimet e interesit	(2,896)	(4,116)
Të ardhurat neto nga interesi	10,675	9,436
Të ardhurat nga tarifa dhe komisionet	1,950	1,879
Shpenzimet nga tarifa dhe komisionet	(454)	(397)
Të ardhurat neto nga tarifa dhe komisionet	1,496	1,482
Të ardhurat e tjera operative	53	48
Humbja neto nga këmbimi valuator	(68)	(6)
Të ardhurat	12,156	10,960
Shpenzime të tjera operative	(7,460)	(6,995)
Humbjet neto nga zhvlerësimi për kreditë	(659)	(2,897)
Gjithsej shpenzimet operative	(8,119)	(9,892)
Fitimi para tatimit	4,037	1,068
Shpenzimet e tatimit në fitim	(327)	(127)
Fitimi neto për vitin	3,710	941
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin	3,710	941

Përformanca e Bankës Ekonomike

Afarizmi i bankës në vitin 2015 ka qenë pozitiv. Neto të hyrat nga interesi kanë pësuar rritje prej 1.23 milion euro, respektivisht 13.2 përqind krahasuar me vitin paraprak.

Si rezultat i menaxhimit më të mirë dhe zbatimit të politikave të matura të kredihënjes dhe duke përdorur standarde të larta të vlerësimit dhe monitorimit, niveli i rezervave për humbjet nga kreditë ka rënë dukshëm në raport me vitin paraprak, respektivisht 659 mijë rezerva neto në vitin 2015, krahasuar me 2,897 milion në vitin 2014. Rrjedhimisht banka ka arritur të përmbyll vi-

tin me mjaft sukses, respektivisht, fitimi para tatimit ka qenë 4,037 milion Euro.

Asetet e Bankës

Asetet e Bankës në vitin 2015 kanë shënuar rritje prej 7 përqind në krahasim me vitin paraprak. Rritja është si rezultat i rritjes së nivelit të depozitave dhe kredive.

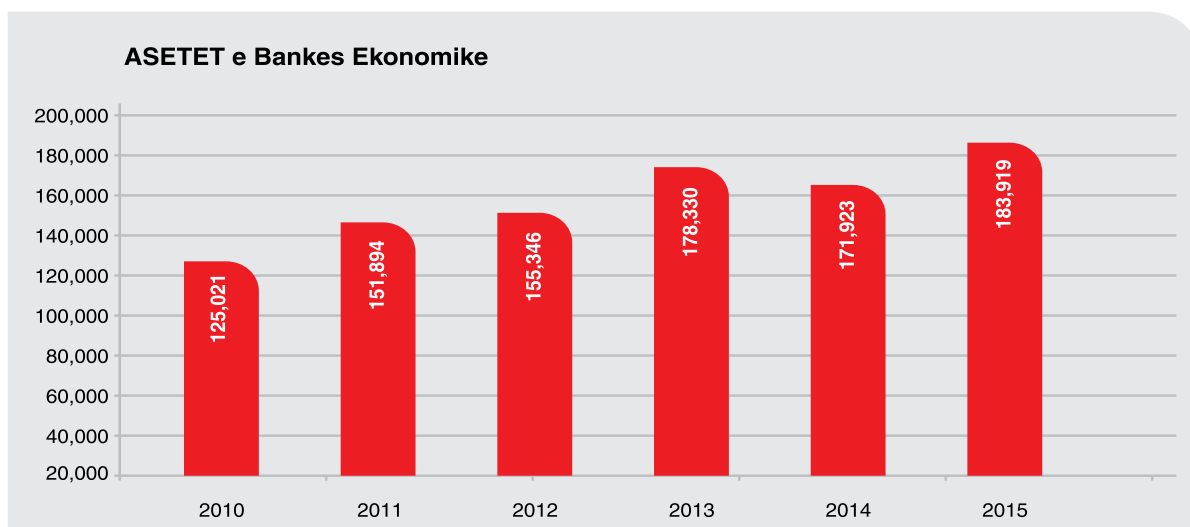

Figura 4: Asetet e Bankës Ekonomike, 2010- 2015; Të gjithë numrat janë në '000 Euro

Ecuria e Kredive

Me angazhimin e intensifikuar të Bankës Ekonomike, portfolio e kredive ka shënuar rritje të qëndrueshme në vazhdimësi përgjatë gjithë periudhave të vitit, duke përfshirë sektorin privat dhe atë të biznesit. Gjatë vitit 2015, portfolio e kredive është rritur nga 120.7 milion kredi, në 131.9 milion në fund të vitit 2015.

Ecuria e Depozitave

Portfolio e depozitave të bankës përbëhet nga një bazë e fuqishme dhe e qëndrueshme e klientëve, që vijnë nga klientët fizik dhe juridik. Gjatë vitit 2015 depozitat kanë shënuar rritje për 8 milion euro, respektivisht nga 154.9 milion euro sa ka qenë niveli i depozitave në Dhjetor 2014, ka arritur në 163.5 milion euro në fund të vitit 2015.

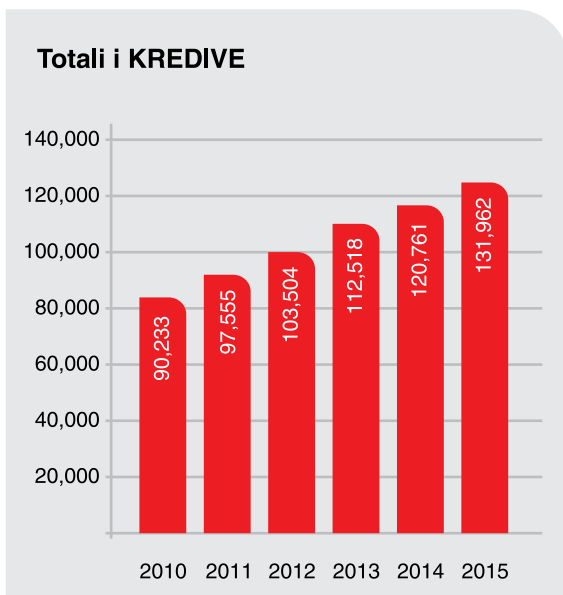

Figura 5: Portfolio i kredive, 2010- 2015;
Të gjithë numrat janë në '000 Euro

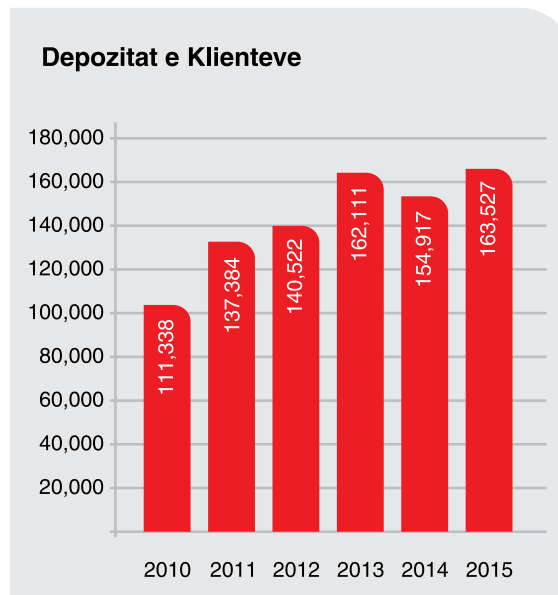

Figura 6: Depozitat e klientëve, 2010- 2015;
Të gjithë numrat janë në '000 Euro

Gjatë vitit 2015 Banka ka qenë e fokusuar më shumë në menaxhimin efektiv të depozitave dhe sigurimin e profitabilitet për çdo depozitë të mbajtur. Vlen të theksohet që Depozi-

tat në fund të vitit kanë tejkaluar objektivat e përcaktuara, duke mbajtur një nivel të shkëlqyeshëm të raportit të kredive me depozita prej 80.6 përqind .

Të hyrat nga Interesi dhe Jo Interesi

Euro '000	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Të hyrat nga Interesi	9,908	12,442	13,300	13,637	13,552	13,571
Kostot e Depozitave	3,626	4,859	5,398	5,557	4,116	2,896
Të hyrat NETO nga interesi	6,282	7,583	7,902	8,080	9,436	10,675
Neto të hyrat nga komisionet dhe tarifrat	1,204	1,321	1,370	1,425	1,482	1,496

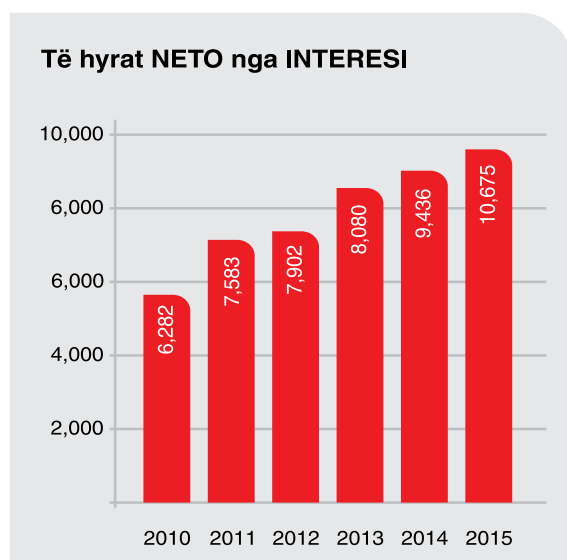

Figura 7: Të hyrat Neto nga Interesi, 2010- 2015 ;
Të gjithë numrat janë në '000 Euro

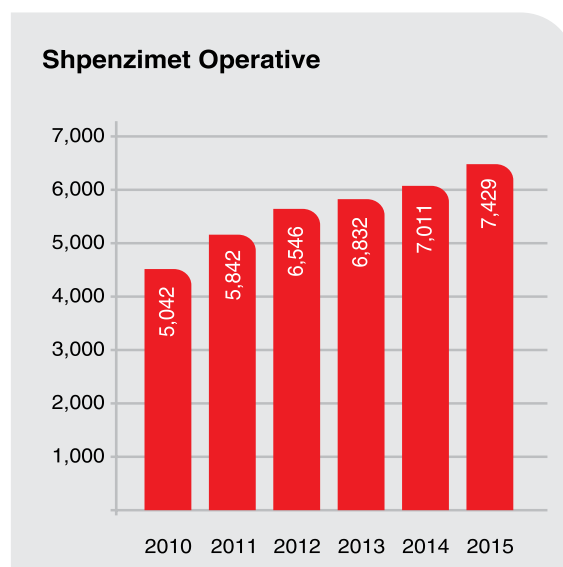

Figura 8: Shpenzimet Operative, 2010- 2015;
Të gjithë numrat janë në '000 Euro

Shpenzimet operative

Euro '000	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Shpenzimet Administrative	2,278	2,618	3,083	3,380	3,481	3,797
Shpenzimet e personelit	2,180	2,640	2,639	2,454	2,520	2,787
Shpenzimet e zhvlerësimit	584	584	824	998	1,010	845
Gjithsej Shpenzimet Operative	5,042	5,842	6,546	6,832	7,011	7,429

Gjatë vitit 2015 kemi pasur një rritje të lehtë të shpenzimeve operative. Rritja e këtyre shpenzimeve vërehet kryesisht tek shpenzimet e personelit me një rritje më të theksuar në zhvillimin profesional të stafit, si dhe tek

pjesa e shpenzimeve për taksa/tarifa gjyqësore dhe fushën e marketingut. Gjatë vitit 2015 ka pasur intensifikim të aktiviteteve në fushën e marketingut dhe përgjegjësisë sociale (CSR) ndaj shoqërisë.

Zhvillimi i Biznesit

Gjatë vitit 2015, janë intensifikuar aktivitetet në drejtim të rritjes së prezencës së bankës në tregun bankar. Në këtë drejtim kemi zhvilluar produkte të ndyshme kreditore dhe jo kreditore konform nevojave dhe kërkesave të klientëve. Gjithashtu janë ndërrmarë një numër i aktiviteteve me qëllim të rritjes së efikasitetit në drejtim të ofrimit të shërbimeve të shpejta dhe cilësore në përmbushjen e kërkesave të klientëve.

Krahas zhvillimeve të tregut dhe bankës në përgjithësi ne kemi qenë të orientuar në zhvillimin profesional të stafit, me trajnime të ndryshme si brenda ashtu edhe jashtë vendit, aktivitete këto të domosdoshme për zhvillim të qëndrueshëm të biznesit.

Në vazhden e ri-organizimit të zhvillimit të biznesit dhe rritjes së portfolios kreditore ka qenë e domosdoshme rritja e numrit të punonjësve të cilët mirren drejtpërdrejtë me ofrimin e shërbimeve kreditore për klientë. Krahas punonjësve, ka qenë e domosdoshme edhe racionalizimi i rrjetit të degëve. Në këtë drejtim është hapur Biznes Qendra e parë e Bankës Ekonomike e dedikuar në përmbushjen e nevojave të klientëve të biznesit. Në këtë objekt modern, është implementuar edhe koncepti i parë i hapësirës vetëshërbyese duke u mundësuar klientëve qasje 24/7 në kryerjen e të gjitha transaksioneve bankare.

Menaxhimi i përcaktuar në bazë të objektivave për punonjës të cilët janë përgjegjës për zhvillimin e biznesit ka rezultuar në kom-

pletimin e aspektit të përgjegjësi. Është bërë rivlerësimi i detyrave të punës, me ç'rast janë shtuar përgjegjësi shtesë të cilat kanë të bëjnë me shërbimin ndaj klientëve dhe kualitetit të portfolios.

Gjatë këtij viti, si pjesë e pandashme kanë qenë aktivitetet të cilat ndërlidhen me motivimin e punonjësve, qoftë motivimi financiar apo jo financiar, duke përfshirë por jo i kufizuar në: skemën e bonuseve varësisht nga performanca, përzgjedhja e stafit më të mirë (certifikata), pushime jashtë vendit, dhe organizime tjera të ndryshme.

Kreditë gjithsej

Gjatë vitit 2015 kemi pasur rritje në kredi prej 11.2 milion euro, ose 9.2 përqind. Kjo rritje kryesisht ka ndodhur si rezultat i aktiviteteve të intensifikuara duke përfshirë fushata të ndryshme për produktet kreditore të destinuara për klientët individual dhe klientët e biznesit. Këto fushata të marketingut, synim kryesor kishin qasjen ndaj klientëve me produktet e profilizuara të cilat janë komplementuar me shërbimet elektronike. Këtu vlen të përmendet avancimi i shërbimeve

elektronike dhe kartelave tona të kreditit të cilat plotësojnë nevojat dhe kërkesat e klientëve tanë.

Gjatë vitit 2015, ne kemi qenë mjaft shumë të fokusuar në diversifikimin e portfolios, me një fokus të veçantë tek mikro bizneset, zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme dhe klientët individual. E gjithë kjo pasqyrohet në tabelat e mëposhtme:

Kreditë sipas shumave '000	2013	%	2014	%	2015	%
Deri ne 100 mijë Euro	43,827	39%	51,454	43%	64,669	49%
100 deri 500 mije euro	26,514	24%	30,269	25%	29,895	23%
Mbi 500 mijë euro	19,231	17%	15,792	13%	15,021	11%
Mbitërheqjet	22,946	20%	23,246	19%	22,371	17%
Kredite gjithsej	112,518	100%	120,761	100%	131,962	100%

Kreditë sipas segmenteve '000 Euro	2013	%	2014	%	2015	%
Individë	29,298	26%	35,136	29%	43,984	33%
Biznese	83,220	74%	85,625	71%	87,972	67%
Kredite gjithsej	112,518	100%	120,761	100%	131,962	100%

Mikro bizneset

Në vendin tonë shumica e bizneseve i takojnë grupit të bizneseve mikro ku nevojat për shërbime financiare janë të vazhdueshme. Duke marrë parasysh këtë fakt, Banka Ekonomike ka vazhduar të ofrojë shërbime kreditore dhe ka intensifikuar angazhimin në ofrimin e shërbimeve jo-kreditore në mënyrë që të jemi në përputhje dhe përmbushje të nevojave të këtyre klientëve dhe përkrahje në zgjerimin e këtij segmenti të biznesit.

Ky angazhim shprehet edhe përmes numrit të klientëve i cili në vazhdimësi është rritur gjatë vitit 2015. Krahas zhvillimit të tregut, banka ka ndërmarrë gjithashtu hapa të brendshëm në përpilimin dhe përshtatjen e politikave të saja të brendshme me nevojat dhe avancimin e sistemit të bizneseve. Përveç pjesës procedurale kemi ndërmarrë procesin e identifikimit të të gjitha proceseve ditore në degë. Kjo analizë ka për qëllim të identifikoj të gjitha mundësitë drejtë përmirësimit të shërbimit ndaj klientëve tanë. Përputhja e qëllimeve të dyanshme njëkohësisht shihet edhe në rritje të konsiderueshme të portfolios kreditore në këtë segment.

Portfolio në këtë segment është rritur për 26 përqind krahasuar me vitin paraprak. Në vazhden e rritjes së bashkëpunimit me këtë segment, përveç tjerash, ne kemi qenë mjaft shumë të angazhuar në drejtim të rritjes së transparencës së bizneseve, rritjen e vetëdijesimit dhe kulturës financiare. Kjo mbetet objektivi e vazhdueshme, të cilën banka do ta forcojë edhe në vitet në vazhdim përmes faktorëve të ndryshëm nxitës.

Banka Ekonomike është e vendosur fuqimisht të identifikohet si institucion financiar Model, e cila përbëhet tërësisht prej kapitalit vendor.

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme

Gjatë vitit 2015 ne kemi reviduar politikat kreditore të këtij segmenti konform nevojave dhe kërkesave të klientëve. Produktet

kreditore që i ofrohen këtij segmenti dhe organizimi i brendshëm në lidhje me procesin e kreditimit janë përshtatur në mënyrë që të plotësojnë dhe përkrahin biznesin e këtij segmenti.

Në mënyrë që Banka të jetë në përputhshmëri të plotë me ndryshimet në treg, kemi qenë mjaft të fokusuar edhe në zhvillimin e kanaleve alternative, të cilat kanë rezultuar me efikasitet në shërbimin ndaj klientëve.

Duke marrë parasysh volumin e ekspozimeve kreditore në këtë segment, mirëmbajtja dhe zhvillimi i marrëdhënieve afatgjata është i domosdoshëm. Përveç tjerash janë modifikuar format e analizës financiare të cilat kanë derivuar rezultate shumë të mira në drejtim të rritjes së kualitetit të analizës financiare, njëkohësisht edhe ky proces është përcjellur me trajnime shumë specifike për analizë financiare dhe strategji të shitjes.

Duke ofruar shërbime kreditore të segmentit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, banka në mënyrë të drejtpërdrejtë ka kontribuar në ngritjen e aktiviteteve ekonomike dhe në zhvillimin ekonomik të vendit. Edhe pse ky segment dallon nga Mikro Bizneset për nga struktura organizative, gjegjësisht rezulton me një strukturë më komplekse, stafi ynë ka arritur të ngritë nivelin e shërbimit tek bizneset e këtij segmenti. Ky segment është përcjellur me shërbimet e tjera bankare të cilat janë parë më shumë produktive në kursimin e kohës dhe njëkohësisht rritjen e efikasitetit të bizneseve. Në këtë drejtim vlen të përmendet zgjerimi i rrjetit të pikave të shitjes (POS-ve), si dhe riorganizimi i tyre.

Tek kjo kategori e bizneseve i kushtohet rëndësi e vecantë formalizmit të qeverisjes efektive të korporatave të përcjellura me auditimin e pasqyrave financiare. Produktet kreditore të ndryshme dhe me modalitete të diversifikuara janë ofruar kryesisht për financimin e kapitalit punues, kreditë për asete fikse, renovim, ndërtim apo blerje të pasurive të paluajtshme.

Klientët individual

Ne kemi qenë mjaft shumë të fokusuar edhe tek klientët Individual, me rritje të numrit të klientëve në këtë segment për 12.5 përqind gjatë vitit 2015. Krahas rritjes së numrit të klientëve, në vitin 2015 është rritur edhe portfolio kreditore për 25 përqind, rritje kjo që dëshmon përkushtimin e vazhdueshëm të Bankës Ekonomike në mbështetjen e klientëve për realizimin e investimeve dhe arritjen e qëllimeve të tyre, duke ndikuar drejtpërdrejtë në përmirësimin e kushteve dhe standardit të jetesës.

Një konfirmim i besimit të klientëve në Bankën Ekonomike është niveli i depozitave dhe rritja e vazhdueshme e depozitave , 8.7 milion Euro ne krahasim me vitin paraprak. Duke qenë e vetmja bankë me kapital 100% vendor, kjo na bënë të mburremi dhe në të njëjtën kohë na vë para një përgjegjësie të lartë për aktivitetin dhe performancën e bankës në përgjithësi.

Zhvillimi i produkteve dhe Marketingu

Në kohët moderne me një ambient tejet konkurrues, procesi i krijimit dhe zhvillimit të produkteve është një domosdoshmëri për kompanitë që tentojnë të ecin në hap me ndryshimet dhe trendet e tregut.

Në vazhden e këtyre zhvillimeve Banka Ekonomike gjatë vitit 2015 zhvilloi Linjën kreditore, produkt kreditor për financimin e nevojave të kapitalit punues të një biznesi.

Banka gjithashtu ka shtuar shërbime shtesë si SMS shërbimin që kursen kohën dhe rritë fleksibilitetin e klientit.

Për më shumë, jemi në fazën e implementimit të platformës së re E-banking, platformë kjo e cila përmbush të gjitha kërkesat e klientëve dhe është tejet bashkëkohore.

Viti 2015 ka qenë vit i krijimit të brendit të ri dhe standardizimit të të gjitha materialeve të marketingut sipas brendit dhe standardit të ri.

Banka Ekonomike në vitin 2015 ka dizajnuar dhe plasuar kampanja të vazhdueshme me kushte atraktive për klientët e saj, këto kampanja kanë qenë të fokusuara kryesisht në kredi individuale dhe kredi biznesi, gjithashtu në pako me kredi janë ofruar pa pagesë edhe produkte/shërbimet përkrahëse si Flexi Kartelë, E-Banking dhe SMS- Banking.

Në këtë vit është dizajnuar dhe zhvilluar edhe ueb faqja e re e bankës e cila është dizajnuar konform kërkesave të klientëve duke qenë mjaft e qasshme, moderne dhe funksionale. Poashtu, janë ri-dizajnuar edhe të gjitha fletëpalosjet (broshurat) për produkte dhe shërbime të bankës, si dhe janë përshtatur për kategori të veçanta si: shëndetësi, arsim, bujqësi etj.

Fokus i veçantë u është dhënë fuqizimit të brendit përmes vendosjes së reklamave të bankës në hapësirat strategjike. Për më tutje, janë ridizajnuar të gjithë bankomatët (ATM) duke qenë kështu mjaft modern në aspektin vizuel dhe funksional.

Marrë parasysh rëndësinë e krijimit të një imazhi sa më pozitiv dhe përgjegjësive sociale, gjatë vitit 2015 Banka Ekonomike ka mbështetur një numër të konsiderueshëm të aktiviteteve të cilat kanë qenë të ndërlidhura direkt me përmirësimin e ambientit social dhe ekonomik të klientëve dhe qytetarëve tanë.

Gjithashtu gjatë këtij viti është dizajnuar dhe hapur Qendra e Biznesit. Në kuadër të Qendrës së Biznesit është hapur edhe hapësira Vetëshërbyese 24/7 e cila përbëhet nga një teknologji moderne dhe e avancuar.

Kanalet e distribuimit

Rrjeti i degëve

Banka Ekonomike ka një rrjetë të gjerë të degëve dhe nëndegëve, me të cilën ju mundëson klientëve të saj qasje sa më të lehtë në kryerjen e shërbimeve bankare.

Gjatë vitit 2015 Banka Ekonomike ka analizuar kërkesat e klientëve të cilat kanë ndikim në infrastrukturën e degëve me qëllim të krijimit të kushteve sa më të mira krahas pritshmërisë së tyre.

Rrjedhimisht, me qëllim të racionalizimit të rrjetit të degëve, ne kemi mbyllur katër zyra bankare, kurse kemi hapur degën e re në Prishtinë dhe Qendrën e Biznesit me qëllim të rritjes së cilësisë së shërbimeve. Banka Ekonomike vazhdon të ketë rrjetë të zgjeruar dhe pjesëmarrje në treg me 14 përqind në gjithë sektorin bankar.

Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në numrin e degëve në tregun bankar

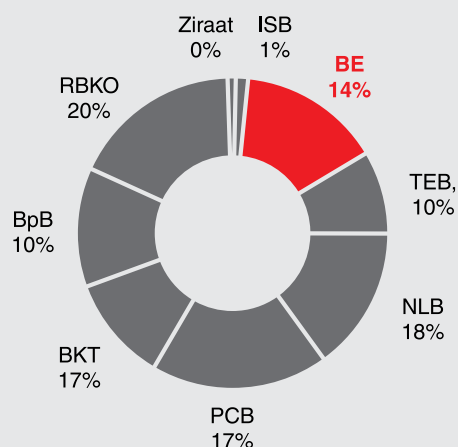

Figura 9: Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në numrin e degëve në tregun bankar;

Numri i degëve dhe nëndegëve të Bankës Ekonomike

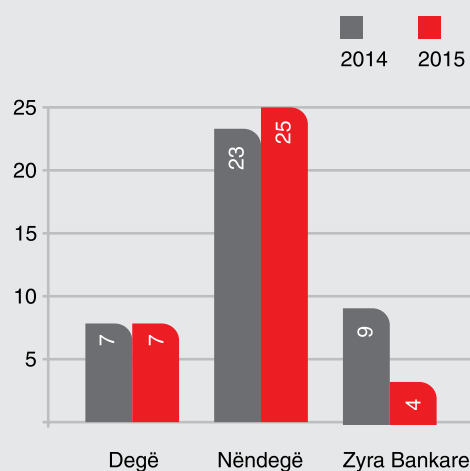

Figura 10: Numri i degëve dhe nëndegëve të Bankës Ekonomike;

Kanalet alternative të distribuimit

Qendra e thirrjeve e Bankës Ekonomike gjatë vitit 2015 ka vazhduar të ofrojë shërbime 24h në 7 ditë, shërbime të karakterit këshillues dhe informues. Sa i përket rrjetit të bankomatëve gjatë vitit 2015 Banka Ekonomike ka analizuar rrjetin e saj me ç' rast kemi rritur dhe riorganizuar rrjetin e bankomatëve me qëllim të ofrimit të qasjes sa më të lehtë të klientëve tanë.

Banka Ekonomike krahas zhvillimeve të fundit të tregun bankar për shërbime alternative, ka krijuar Hapësirën Veteshërbyese, e cila klientit i mundëson qasje në kryerjen e shërbimeve 24 orë në 7 ditë të javës.

Gjithashtu, gjatë vitit 2015 Banka ka vazhduar zgjerimin dhe rialokimin e pikave të shitjes (POS terminaleve) me qëllim të lehtësimit të pagesave duke i mundësuar edhe pagesa me këste pa provizion.

Kujdesi ndaj klientëve

Duke pasur parasysh rëndësinë e klientit, Banka Ekonomike gjatë vitit 2015 i ka kushtuar vëmendje të veçantë kujdesit ndaj klientëve. Përmes njësisë së kujdesit të klientit ne synojmë që klientit t'i ofroj këshillimin e duhur financiar me qëllim që klientët të përfitojnë nga shërbimet bankare dhe plotësojnë nevojat e tyre duke ndërtuar marrëdhënie të shëndosha afatgjate. Opinionet dhe sugjerimet e klientëve kanë pasur dhe vazhdojnë të kenë rol kyç në përmirësimin e cilësisë së shërbimeve të ofruara.

Edhe gjatë vitit 2015, trajtimi i shpejtë i sugjerimeve të klientëve dhe përmirësimi i proceseve ka qenë thelbësorë për ngritjen e nivelit të shërbimit ndaj klientëve tanë.

Menaxhimi i rrezikut

Është ndërtuar sistemi për administrimin dhe menaxhimin e rreziqeve bankare, përfshirë strategjinë dhe politikat të cilat shërbejnë në identifikimin, matjen dhe zvogëlimin e të gjitha rreziqeve bankare: rrezikut kreditor, tregut, likuiditetit, operacional, ligjor, reputacionit etj.

Gjatë këtij viti, është rritur portfolio kreditore, e cila rritje është fokusuar në favor të segmentit të kredive individuale, bizneseve të mesme dhe të vogla, si dhe ka vazhduar diversifikimi i portfolios në sektor performues. Po ashtu si rezultat i menaxhimit më të mirë, është zvogëluar dukshëm niveli i kredive jo-performuese si dhe janë rritur inkasimet për ekspozimet kreditore me probleme. Ekspozimet me telashe mbesin mirë të mbuluara me një përqindje prej 111,62.

Rreziku Kreditor

Gjatë vitit 2015 banka vazhdoi të zbatojë politika të matura të huadhënies duke përdorur standarde të larta për vlerësimin dhe monitorimin e ekspozimeve kreditore. Banka monitoron vazhdimisht nivelin e rrezikut kreditor, nëpërmjet limiteve rregullative dhe limiteve të brendshme.

Vëmendje e veçantë i kushtohet përmirësimit të sistemeve të brendshme për të mbështetur procesin e përgjithshëm të kredisë, të cilat së bashku me masat e ndërmarra për diversifikimin e rrezikut në kredi individuale, bizneseve të vogla dhe të mesme karakterizuan këtë periudhë.

Rreziku Operacional

Është rreziku që subjekti të pësojë humbje, si rezultat i papërshtatshmërisë ose dështimit të proceseve të brendshme dhe të sistemeve, gabimeve njerëzore, apo i ngjarjeve të jashtme. Gjatë kësaj kohe është ndërtuar sistemi i cili përfshinë tërësinë e rregullave, proceseve dhe procedurave për identifikimin, monitorimin, kontrollin dhe parandalimin e ekspozimeve ndaj rreziqeve operacionale. Gjithashtu gjatë vitit 2015 janë ndërmarrë aktivitete të shumta trajnuese me qëllim të rritjes së vetëdijesimit në nivel të bankës për zvogëlimin dhe parandalimin e këtyre rreziqeve.

Rreziku i likuiditetit

Banka Ekonomike gjatë vitit 2015 ka pasur një nivel të kënaqshëm të likuiditetit, me një shkallë të lartë të aseteve shumë likuide. Sipas fund vitit, indikatori i mjeteve likuide ka qenë rreth 35 përqind.

Banka për arsye të gjendjes së tensionuar në tregjet ndërkombëtare nuk ka pasur investime në instrumente të tregjeve financiare dhe investimet kanë qenë të koncentruara në letra me vlerë të Qeverisë së Republikës së Kosovës. Banka në mënyrë të vazhdueshme monitoron indikatorët kyç të likuiditetit, poashtu në baza të rregullta kryhen edhe stres testet e likuiditetit për të pasur detaje rreth pozicioneve të mundshme, bazuar në skenarë të ndryshëm në rast se banka gjendet në një krizë të likuiditetit të brendshëm apo të jashtëm.

Rreziku i valutës

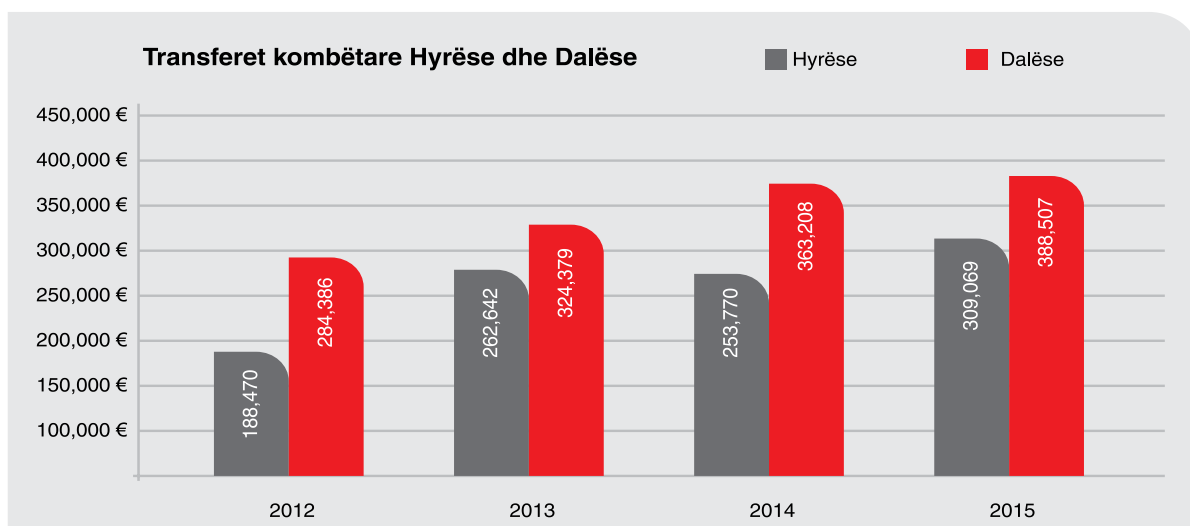
Banka Ekonomike ka një nivel të ulët të ekspozimit ndaj rrezikut të valutës për të shmangur rreziqet nga spekulimet. Banka Ekonomike sipas fund vitit ka pasur pozicion të hapur të të gjitha valutave prej 0.10 përqind me kapitalin e klasit të parë. Pozicionet e hapura në valutat e huaja menaxhohen në baza ditore duke përfshirë monitorimin e lëvizjeve të këmbimit të valutave të huaja në mënyrë të vazhdueshme, andaj rreziku i valutave të huaja mbetet i ulët.

Operacionet

Transferet vendore

Banka Ekonomike ka vazhduar të ofrojë shërbime të transaksioneve gjegjësisht qarkullimin e pagesave vendore në kuadër të departamentit të pagesave dhe operacioneve. Duke pasur fokus të veçantë dhe duke synuar gjithmonë optimizimin e proceseve, vazhdimësia e këtij segmenti ka derivuar rezultate të konsiderueshme.

Shuma totale e transfereve përmes sistemit të pagesave kombëtare ka shënuar rritje prej 22 përqind krahasuar me vitin paraprak, ndërsa transferet kombëtare dalëse kanë shënuar rritje prej 7 përqind.

*Figura 11: Transferet Kombëtare , Hyrëse dhe Dalëse;
Të gjithë numrat janë në "000 Euro*

Transferet ndërkombëtare

Krahas transfereve vendore Banka Ekonomike i ka kushtuar gjithashtu rëndësi të njëjtë edhe zhvillimit dhe përmirësimit të procesimit të pagesave ndërkombëtare. Në këtë drejtim implementimi i SWIFT kodit dhe IBAN-it ka thjeshtuar procesin e transaksioneve të këtij segmenti. Vlera e përgjith-

shme e qarkullimit të transfereve ndërkombëtare gjatë vitit 2015 ka shënuar rritje prej 18 përqind krahasuar me vitin paraprak, ndërsa transfere dalëse krahasuar me vitin 2014 kanë shënuar rritje prej 29 përqind.

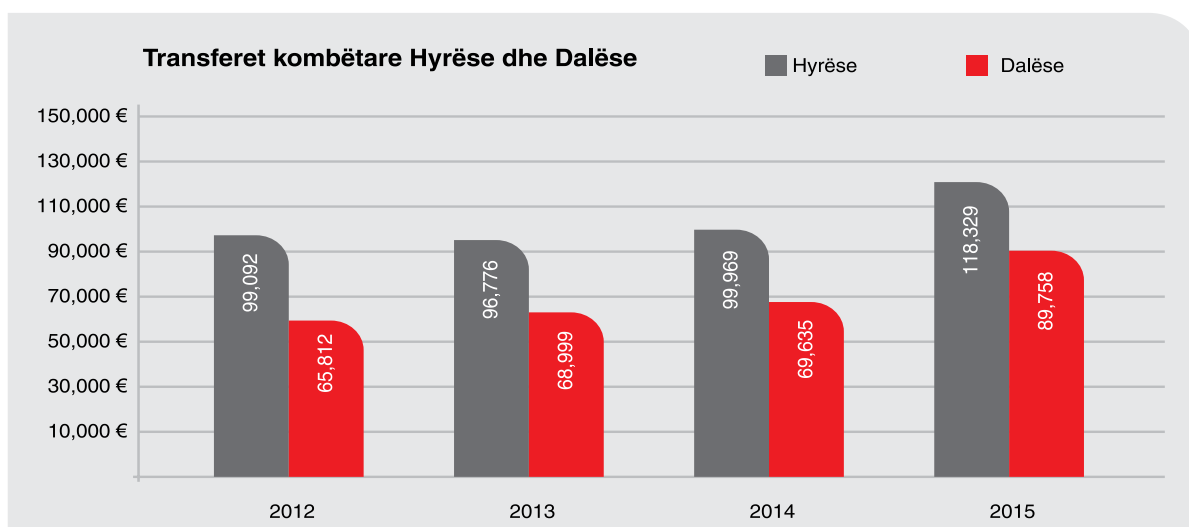

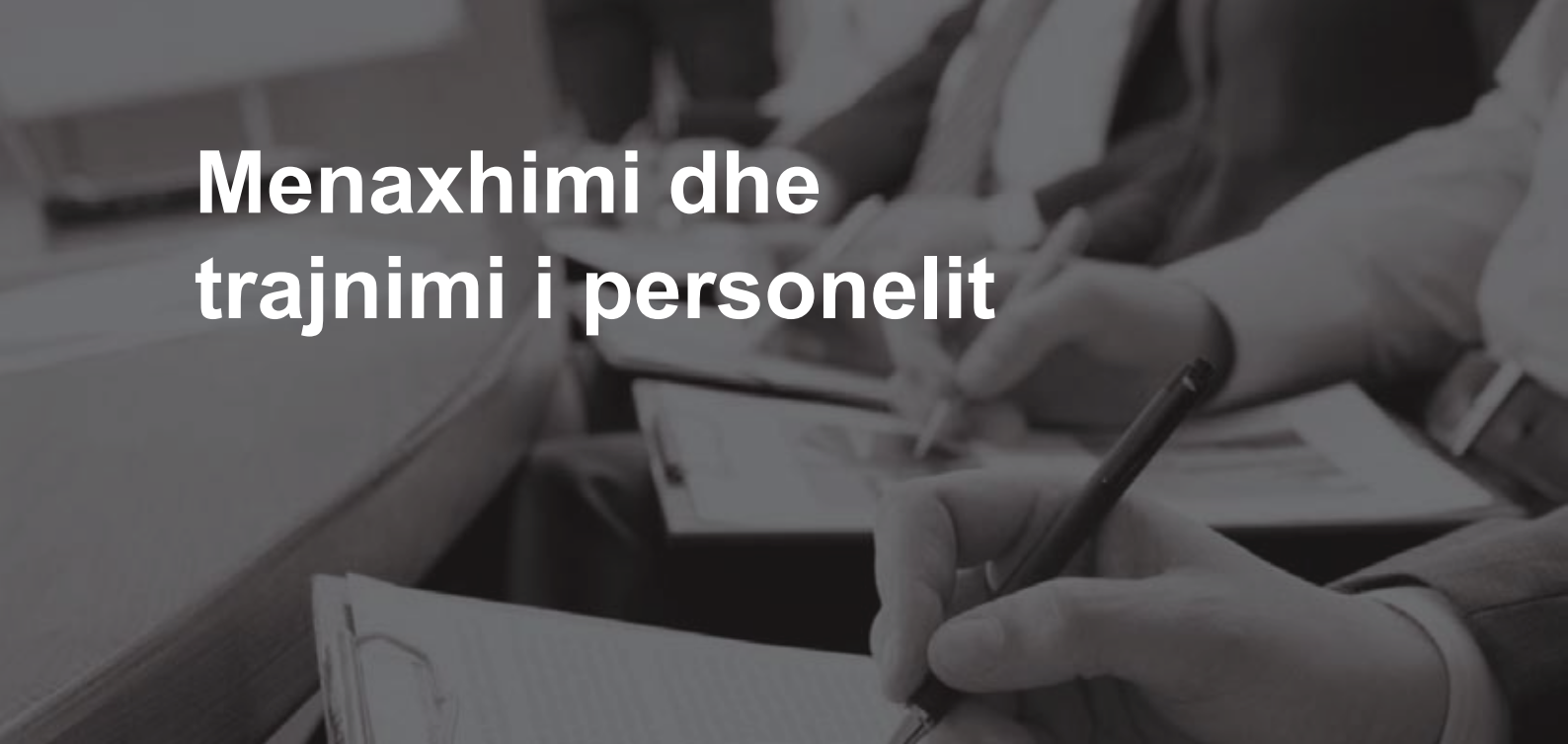
Figura 12: Transferet Ndërkombëtare, Hyrëse dhe Dalëse; Të gjithë numrat janë në "000 Euro

Teknologjia Informative

Departamenti i Teknologjisë Informative është përgjegjës për mirëmbajtjen e infrastrukturës teknologjike të bankës, organizimin, realizimin dhe zhvillimin e projekteve. Së fundmi, Departamenti i Teknologjisë Informative ka krijuar një infrastrukturë të brendshme, të mbështetur nga teknologjitë e reja. Departamenti i Teknologjisë Informative ka realizuar me sukses një numër projektesh si dhe ka përmirësuar në vazhdimësi sistemet informative, duke pasuruar infrastrukturën me pajisje të reja si serverë dhe rrjeta kompjuterike. Gjithashtu gjatë vitit 2015 janë bërë shumë përmirësime dhe avansime në softuerin kryesor të bankës. Janë krijuar module të reja të cilat janë vënë në shërbim të departamenteve të ndryshme.

Automatizimi i shumë raporteve ,ka përmirësuar në masë të madhe procesin e raportimit, dhe mundësuar në masë të madhe ngritjen e nivelit të shërbimeve më cilësore për klientët tanë.

Gjatë vitit 2015, Departamenti i Teknologjisë Informative ka përgatitur infrastrukturën për platformën e re të e-Banking, e cila do të lansohet së shpejti, platformë kjo e cila përmbushë të gjitha kërkesat e tregut dhe klientëve.

Menaxhimi dhe trajnimi i personelit

Departamenti i Burimeve Njerëzore është partner strategjik i biznesit, i cili kontribuon në zhvillimin dhe realizimin e qëllimeve të përgjithshme të biznesit.

Gjatë vitit 2015, angazhimi më i madh i departamentit të burimeve njerëzore ka qenë i përkushtuar në zhvillimin dhe ngritjen profesionale të stafit. Trajnimet e vazhdueshme kanë sjellë një profesionalizëm të dukshëm, që rezulton me një ecuri mjaftë të mirë të institucionit. Punëtorët e Bankës Ekonomike kanë marrë pjesë në trajnime edhe jashtë vendit, gjë e cila tregon rëndësinë që Banka Ekonomike i kushton integritit të punëtorëve dhe zhvillimit të tyre profesional në tregun Bankar.

Departamenti i Burimeve Njerëzore i kushton vëmendje të veçantë procesit të rekrutimit dhe përzgjedhjes së punëtorëve kompetent për të plotësuar pozitat specifike në bankë, ku si rezultat u është dhënë

mundësia një numri të punëtorëve të brendshëm në nivel të Degëve dhe Departamenteve që të avancohen në pozita të reja, duke u bazuar në vlerësimin e performancës së tyre MBO-ve.

Në Bankën Ekonomike përqindja e stafit në bazë të gjinive është pothuajse e njëjtë, me një dominim të lehtë nga gjinia femërore, përfshirë pozitat menaxheriale dhe ekzekutive në Bankë!

BANKA EKONOMIKE SH.A.

Pasqyrat financiare të përgatitura në përputhje me rregullat e kontabilitetit dhe rregulloret e Bankës Qendrore të Kosovës për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2015 (së bashku me raportin e audituesve të pavarur)

Përmbajtja

Raporti i Audituesve të Pavarur	40
Pasqyra e Pozicionit Financiar	42
Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor	43
Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet për vitin e mbyllur me 31 dhjetor	44
Pasqyra e Rrjedhjes së Parasë për vitin e mbyllur me 31 dhjetor	45
Shënime të pasqyrave financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor	46

KPMG Albania Shpk Kosovo Branch
6, Pashko Vasa Street
Pristina, Kosovo

Telephone +381(38)246771
Telefax +381(38)610772
E-mail al-kosovo@kpmg.com
Internet www.kpmg.al

Raporti i Audituesve të Pavarur

Aksionarëve dhe Drejtimit të
Banka Ekonomike Sh.a

Prishtinë, 12 prill 2016

Ne kemi audituar pasqyrat financiare bashkëngjitur të Banka Ekonomike Sh.a ("Banka") të cilat përbëhen nga pasqyra e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2015, pasqyrat e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, ndryshimeve në ekuitet dhe rrjedhjes së parasë për vitin e mbyllur në atë datë, dhe shënimet që përfshijnë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël dhe informacione të tjera shpjeguese. Pasqyrat financiare janë përgatitur nga drejtimi në përputhje me kërkesat e raportimit financiar sipas Nenit 53 të Ligjit Nr. 04/L-093, të datës 11 maj 2012, "Ligji për bankat, institucionet mikrofinanciare dhe institucionet financiare jobankare" ("Ligji mbi Bankat").

Përgjegjësia e Drejtimit për Pasqyrat Financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e sinqertë të këtyre pasqyrave financiare në përputhje me Ligjin mbi Bankat, dhe për një kontroll të brendshëm, të tillë siç drejtimi vendos se është i nevojshëm për përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale, të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Përgjegjësia e Audituesve

Përgjegjësia jonë është të shprehim një opinion mbi këto pasqyra financiare bazuar në auditimin tonë. Auditimi ynë u bë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit. Këto standarde kërkojnë që ne të respektojmë kërkesat e etikës dhe të planifikojmë dhe të kryejmë auditimin me qëllim që të marrim një siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare nuk kanë anomali materiale.

Auditimi ka të bëjë me kryerjen e procedurave për të marrë evidencë auditimi rreth shumave dhe informacioneve të dhëna në pasqyrat financiare. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi ynë, përfshirë këtu dhe vlerësimin e rreziqeve të anomalive materiale në pasqyrat financiare, si pasojë e mashtrimit apo gabimit. Kur vlerësojmë këto rreziqe, ne marrim në konsideratë kontrollin e brendshëm të entitetit mbi përgatitjen dhe paraqitjen e sinqertë të pasqyrave financiare në mënyrë që të planifikojmë procedura të përshtatshme auditimi në rrethanat përkatëse të entitetit, por jo me qëllim që të shprehim një opinion mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të entitetit. Auditimi gjithashtu përfshin vlerësimin e përshtatshmërisë së metodave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërisë së çmuarjeve kontabël të bëra nga drejtimi, si dhe vlerësimin e paraqitjes së përgjithshme të pasqyrave financiare.

Ne besojmë që evidenca e auditimit që kemi marrë është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë bazat për opinionin tonë.

Opinion

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të sinqertë, në të gjitha aspektet materiale, gjendjen financiare të Bankës më 31 dhjetor 2015, rezultatin e saj financiar dhe rrjedhen e parasë për vitin e mbyllur në atë datë në përputhje me Ligjin mbi Bankat.

Informacioni krahasues

Pa kualifikuar opinionin tonë, ne tërheqim vëmendjen tek Shënimi 25 i pasqyrave financiare i cili përshkruan se Banka ka identifikuar gabime në pasqyrat financiare të përgatitura për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2014 dhe kreu korrigjime retrospektive në informacionin krahasues të pasqyrave financiare të bashkëlidhura për të hyrat nga tarifat e disbursimit dhe të hyrat e shtyra nga tarifat e disbursimit. Si rrjedhim, informacioni krahasues në pasqyrat financiare të bashkëlidhura është korrigjuar. Një pasqyrë e tretë e pozicionit financiar më 1 janar 2014 është paraqitur pasi korrigjimet retrospektive kishin një ndikim material në informacionin e prezentuar në atë pasqyrë.

Pasqyrat financiare të Bankës të përgatitura për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2014, duke përfshirë korrigjimet retrospektive të shpjeguara në Shënimin 25 të pasqyrave financiare, janë audituar nga një auditues tjetër, i cili ka shprehur një opinion të kualifikuar mbi ato pasqyra financiare më 16 prill 2015 për shkak të pamundësisë për të përcaktuar shumën e korrigjimeve lidhur me të hyrat nga tarifat e disbursimit si dhe të hyrat e shtyra nga tarifat e disbursimit.

Si pjesë e auditimit tonë të pasqyrave financiare të përgatitura për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2015, ne kemi audituar korrigjimet retrospektive të përshkruara në Shënimin 25 të pasqyrave financiare, që janë zbatuar për të korrigjuar informacionin krahasues. Sipas opinionit tonë, këto korrigjime janë të përshtatshme dhe janë zbatuar në mënyrën e duhur.

Baza Kontabël

Pa e modifikuar opinionin tonë, ne tërheqim vëmendjen tek shënimet 2 dhe 3 të pasqyrave financiare, të cilat shpjegojnë bazën kontabël. Pasqyrat financiare janë përgatitur për të ndihmuar Bankën të plotësojë kërkesat e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës. Si pasojë, pasqyrat financiare mund të mos jenë të përshtatshme për ndonjë qëllim tjetër.

KPMG Albania Shpk Kosovo Branch

KPMG Albania Shpk Kosovo Branch
6, Pashko Vasa Street,
Pristina, Kosovo

Pasqyra e Pozicionit Financiar

(Shumat në mijë EUR)

	Shënimi	31 dhjetor 2015	31 dhjetor 2014 Korrigjuar	1 janar 2014 Korri- gjuar
Aktivët				
Paraja e gatshme dhe në banka	6	15,397	15,222	14,535
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	7	17,572	10,915	38,095
Kredi për klientët	8	122,077	110,147	103,042
Investime në letra me vlerë	9	21,610	28,141	13,934
Prona dhe pajisje	10	6,226	6,388	6,957
Aktive të patrupëzuara	11	271	305	68
Parapagim i tatimit aktual	22	74	136	228
Aktiv tatimor i shtyrë	22	-	-	117
Aktive të tjera	12	692	669	506
Gjithsej aktive		183,919	171,923	177,482
Detyrimet				
Detyrime ndaj klientëve	13	163,751	157,165	164,606
Detyrime ndaj bankave	14	1,393	90	25
Borxh i varur	15	1,050	1,050	-
Detyrimi aktual tatimor	22	312	-	-
Detyrime të tjera	16	535	450	624
Gjithsej detyrime		167,041	158,755	165,255
Ekuiteti dhe rezervat				
Kapitali aksionar	17	14,778	14,778	14,778
Rezerva e riskut të përgjithshëm	17	102	102	102
Fitime të mbajtura/(Humbje të akumulua)		1,998	(1,712)	(2,653)
Gjithsej ekuiteti dhe rezervat		16,878	13,168	12,227
Gjithsej detyrimet, ekuitet dhe rezervat		183,919	171,923	177,482

Pasqyra e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 5 deri në faqen 37, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Bordi i Drejtorëve i Bankës me 12 prill 2016 dhe nënshkruar në emër të tyre nga:

Merita Gjyshinca Peja
Kryeshefe Ekzekutive

Syzane Kaçaniku
Menaxhere e Departamentit
të Financave

Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor

(Shumat në mijë EUR)

	Shënimi	2015	2014 Korrigjuar
Të ardhurat nga interesi	18	13,571	13,552
Shpenzimet e interesit	18	(2,896)	(4,116)
Të ardhurat neto nga interesi		10,675	9,436
Të ardhurat nga tarifa dhe komisionet	19	1,950	1,879
Shpenzimet nga tarifa dhe komisionet	19	(454)	(397)
Të ardhurat neto nga tarifa dhe komisionet		1,496	1,482
Të ardhurat e tjera operative	20	53	48
Humbja neto nga këmbimi valuator		(68)	(6)
Të ardhurat		12,156	10,960
Shpenzime të tjera operative	21	(7,460)	(6,995)
Humbjet neto nga zhvlerësimi për kreditë	8	(659)	(2,897)
Gjithsej shpenzimet operative		(8,119)	(9,892)
Fitimi para tatimit		4,037	1,068
Shpenzimet e tatimit në fitim	22	(327)	(127)
Fitimi neto për vitin		3,710	941
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin		3,710	941

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 5 deri në faqen 37, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet për vitin e mbyllur me 31 dhjetor

(Shumat në mijë EUR)

	Kapitali aksionar	Rezerva e riskut të përgjithshëm	Fitime të mbajtura/ (Humbje të akumuluar)	Gjithsej ekuiteti dhe rezervat
Në 1 janar 2014, sic është raportuar më parë	14,778	102	(2,268)	12,612
Korrigjimi i gabimit (referoju Shënimit 25)	-	-	(385)	(385)
Më 1 janar 2014 (Korrigjuar)	14,778	102	(2,653)	12,227
Transaksione me pronarët	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse				
Fitimi i vitit aktual	-	-	941	941
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	941	941
Më 31 dhjetor 2014 (Korrigjuar)	14,778	102	(1,712)	13,168
Në 1 janar 2015 (Korrigjuar)	14,778	102	(1,712)	13,168
Transaksionet me pronarët	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse				
Fitimi i vitit aktual	-	-	3,710	3,710
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	3,710	3,710
Më 31 dhjetor 2015	14,778	102	1,998	16,878

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 5 deri në faqen 37, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Pasqyra e Rrjedhjes së Parasë për vitin e mbyllur me 31 dhjetor

(Shumat në mijë EUR)

	Shënimi	2015	2014
Aktivite operative			
Fitimi para tatimit		4,037	1,068
Ndryshime për:			
Amortizimin dhe zhvlerësimin	10,11	845	1,009
Humbje neto nga zhvlerësimi për huatë e klientëve	8	659	2,897
Humbje nga çregjistrimi i pronave dhe pajisjeve		2	5
Të ardhurat nga interesi		(13,571)	(13,552)
Shpenzimet e interesit		2,896	4,116
Humbja para ndryshimeve në aktivet dhe detyrimet operative		(5,132)	(4,457)
Ndryshimet në aktivet dhe detyrimet operative			
Rezerva statutore		(2,592)	(29)
Kredi për klientët		(12,512)	(10,020)
Aktive të tjera		(23)	(163)
Detyrime ndaj klientëve		7,308	(7,359)
Detyrime ndaj bankave		1,303	65
Borxh i varur		-	1,000
Detyrime të tjera		85	(174)
		(11,563)	(21,137)
Interes i paguar		(3,618)	(4,148)
Interes i arkëtuar		13,477	13,438
Tatim mbi të ardhurat i paguar		47	82
Paraja neto e përdorur në aktivitetet operative		(1,657)	(11,765)
Aktivite investuese			
Blerja e pronave, pajisjeve dhe aktiveve të patrupëzuara	10,11	(651)	(684)
Kthimet (blerjet) neto të letrave me vlerë	9	6,548	(14,073)
Paraja neto e gjeneruar / (përdorur) nga aktivitetet investuese		5,897	(14,757)
Rritja/(ulja) neto e parasë dhe ekuivalentëve të saj			
Paraja e gatshme dhe ekuivalentet e saj në fillim të vitit	6	15,222	41,744
Paraja e gatshme dhe ekuivalentet e saj në fund të vitit	6	19,462	15,222

Pasqyra e rrjedhjes së parasë duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 5 deri në faqen 37, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Shënime të pasqyrave financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor

(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë EUR, përveç nëse shprehet ndryshe)

1. Hyrje

Banka Ekonomike Sh.a ("Banka") është një shoqëri aksionare e krijuar në Republikën e Kosovës. Adresa e saj e regjistruar për Zyrat Qendrore është Sheshi Nëna Terezë, 10000 Prishtinë, Republika e Kosovës.

Në përputhje me rregullat e Bankës Qendrore të Kosovës ("BQK"), Banka ka marrë licensën për aktivitetet bankare më 28 maj 2001 dhe ka filluar operimin më 5 qershor 2001. Banka operon si një bankë komerciale dhe e kursimeve për të gjitha kategoritë e klientëve brenda Kosovës nëpërmjet rrjetit të 7 degëve të saj në Prishtinë, Gjakovë, Pejë, Prizren, Ferizaj, Mitrovicë dhe Gjiilan.

2. Bazat e përgatitjes

(a) Deklarata e pajtueshmërisë

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Nenin 53 të Ligjit Nr. 04/L-093, të datës 11 maj 2012 "Ligji mbi bankat, institucionet mikrofinanciare dhe institucionet financiare jobankare". Pasqyrat financiare janë përgatitur për qëllime rregullore dhe pasqyrojnë rregulloret dhe rregullat e kontabilitetit të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës ("Rregullat e BQK-së"). Rregullat e BQK-së bazohen në vendimet relevante ligjore që definojnë aplikimin e detyrueshëm të

Standardeve Ndërkombëtare për Raportim Financiar ("SNRF") në Kosovë, por rregullat e BQK-së në veçanti kërkojnë aplikimin e disa trajtimeve të kontabilitetit të cilat nuk janë në përputhje me kërkesat e veçanta të SNRF-së. Rrjedhimisht, këto pasqyra financiare duhet të lexohen si të përgatitura në pajtim me standardet e kontabilitetit dhe rregulloret që janë në fuqi në territorin e Kosovës, siç është paraqitur në politikat e rëndësishme kontabël në Shënimin 3 më poshtë.

(b) Bazat e përgatitjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç aktiveve financiare të vlefshme për shitje, të cilat janë matur me vlerën e drejtë.

(c) Monedha funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë paraqitur në Euro ("EUR") e cila është monedha funksionale e Bankës. Të gjitha shumat janë rrumbullakuar në mijëshen më të afërt, përveç kur shprehet ndryshe.

(d) Përdorimi i gjykimeve dhe vlerësimeve

Në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare, manaxhmenti ka bërë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël të Bankës dhe mbi shumat e raportuara të aktiveve, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të kenë ndryshim nga këto vlerësime. Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive. Informacionet mbi elementet e rëndësishëm me pasiguri në vlerësime dhe mbi gjykimet kritike në zbatimin e politikave kontabël me efekt të konsiderueshëm në vlerat kontabël në pasqyrat financiare, janë përshkruar në shënimet 4, 5 dhe 26.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit

Politikat e kontabilitetit të paraqitura më poshtë janë aplikuar në mënyrë konsistente në të gjitha periudhat e prezantuara në këto pasqyra financiare.

Disa shuma krahasuese në Pasqyrën e Pozicionit Financiar dhe në Pasqyrën e Fitimit ose Humbjeve dhe të Ardhurave të Tjera gjithëpërfshirëse janë riklasifikuar dhe riprezantuar sic përshkruhet në shënimin 25.

a) Interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje me metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektiv është norma që bën aktualizimin e flukseve të pagesave dhe arkëtimeve të pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së pritshme të aktivit ose detyrimit financiar (ose sipas rastit mund të jetë një periudhë më e shkurtër) deri në shumën e mbartur të aktivit ose detyrimit financiar. Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Banka vlerëson flukset monetare të ardhshme duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme të kredisë.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha kostot e transaksionit dhe komisionet e zbritjet e tjera të paguara ose pranuar, të cilat janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që janë direkt të lidhura me blerjen apo emetimin e një aktivi apo detyrimi financiar.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

a) Interesi (vazhdim)

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (ATGj) përfshijnë:

- Interesa nga aktive ose detyrime financiare matur me koston e amortizuar të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv; dhe
- Interesa nga investime të vlefshme për shitje të llogaritura mbi bazën e interesit efektiv.

(b) Tarifa dhe komisione

Të ardhurat dhe shpenzimet për tarifat dhe komisionet të cilat janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit në një aktiv ose detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv.

Të ardhurat e tjera nga tarifa dhe komisionet, përfshirë edhe tarifat e shërbimeve të llogarive, tarifat e transferimit të fondeve, komisione shitjesh dhe tarifa për vendosje me afat në banka njihen me kryerjen e shërbimeve të lidhura me to. Kur një angazhim për kreditim nuk pritet të rezultojë në tërheqjen e kredisë, komisionet e kredisë përkatëse, njihen në bazë lineare përgjatë periudhës së angazhimit.

Shpenzimet e tjera për tarifa dhe komisione lidhen kryesisht me komisione për transaksione dhe shërbime, të cilat regjistrohen si shpenzim në momentin e pranimit të shërbimit.

(c) Pagesat e qirasë

Pagesat për qiranë operative njihen në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë afatit të qirasë. Zbritjet nga qiraja njihen si pjesë përbërëse e totalit të shpenzimeve për qira, përgjatë afatit të qirasë.

d) Shpenzimet e tatimit

Shpenzimet e tatimit përfshijnë tatimin aktual dhe të shtyrë. Tatimi aktual dhe tatimi i shtyrë njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes të periudhës me përjashtim të rasteve që lidhen me zëra që njihen direkt në kapital ose në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

(i) Tatimi aktual

Tatimi aktual përfshin tatimin që pritët të paguhet ose arkëtohet për të ardhurat e tatueshme ose humbjet për periudhën, duke përdorur normat në fuqi në datën e raportimit, dhe çdo rregullim të tatimit që duhet të paguhet ose të arkëtohet në lidhje me vitet e mëparshme.

(ii) Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet mbi diferencat e përkohshme që dalin midis bazës tatimore dhe vlerës kontabël neto të aktiveve dhe detyrimeve në pasqyra financiare. Tatimi i shtyrë nuk njihet për diferencat e përkohshme që lindin në momentin e njohjes fillestare të aktiveve ose detyrimeve të transaksioneve që nuk përbëjnë një kombinim biznesi dhe që nuk ndikon as fitimin ose humbjen kontabël dhe as atë të tatueshme.

Matja e tatimit të shtyrë reflekton pasojat tatimore që do të pasqyrojnë mënyrën në të cilën Banka pret në fund të periudhës raportuese që të mbulojë apo vendosë vlerën kontabël të mjeteve dhe detyrimeve të saj. Tatimi i shtyrë matet sipas normave tatimore që priten të zbatohen mbi diferencat e përkohshme kur ato rimerren, përmes normave tatimore në fuqi në datën e raportimit.

Mjetet dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen ndërmjet tyre nëse ka një të drejtë ligjore për ta kompensuar me mjetin

dhe detyrimin e tatimit dhe kur ndërlidhen me tatimet e pagueshme kundrejt autoritetit të njëjtë tatimor.

Tatimet shtesë që vijnë si rezultat i shpërndarjes së dividendit nga ana e Bankës njihen në të njëjtën kohë kur edhe njihen detyrimet për ta paguar dividendin respektiv.

Një aktiv tatimor i shtyrë njihet për humbjet tatimore të papërdorura, kreditet tatimore dhe diferencat e përkohshme të zbritshme, vetëm në atë masë që është e mundur të gjenerohen fitime të ardhshme të tatueshme përkundrejt të cilave mund të shfrytëzohet ky aktiv. Aktivet e tatimit të shtyrë rishikohen në secilën datë të raportimit dhe reduktohen në atë masë që nuk është më e mundur që përfitimet nga tatimi të realizohen.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(d) Shpenzimet e tatimit (vazhdim)

(iii) Ekspozimet tatimore

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë, Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve tatimore të pasigurta dhe nëse tatimi apo interesat shtesë mund të jenë të pagueshme. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një sërë gjykimesh në lidhje me ngjarjet e ardhshme. Informacione të reja mund të bëhen të disponueshme dhe të bëjnë që Banka të ndryshojë vendimin e saj në lidhje me përshtatshmërinë e detyrimeve tatimore ekzistuese; këto ndryshime në detyrimet tatimore do të ndikojnë shpenzimet tatimore në periudhën në të cilën është bërë një përcaktim i tillë.

e) Transaksionet në monedhë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj rivelesohen në monedhën funksionale përkatëse të Bankës me kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Aktivet dhe detyrimet në monedhë të huaj në datën e raportimit konvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në po atë datë.

Fitimi ose humbja nga zërat monetarë përfaqëson diferencën ndërmjet kostove të amortizuara në monedhën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj me kursin e këmbimit në fundin e vitit.

Aktivitet dhe detyrimet jomonetare në monedhë të huaj që maten me vlerën e drejtë janë konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Zërat jomonetare që maten në bazë të kostos historike në monedhë të huaj, konvertohen duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Diferencat që lindin nga rivlerësimi njihen në fitim ose humbje.

f) Aktivitet financiarë dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Banka fillimisht njeh kreditë dhe paradhëni, investimet e mbajtura deri në maturitet dhe të vlefshme për shitje, depozitat dhe huamarrjet dhe borxhet e varura në datën që ato janë krijuar. Blerjet dhe shitjet e aktiveve financiare njihen në datën e tregtimit në të cilën Banka angazhohet për të blerë ose shitur aktivin. Të gjitha aktivitet dhe detyrimet e tjera financiare njihen fillimisht në datën e tregtimit, e cila është data kur Banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit.

Një aktiv ose detyrim financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit që lidhen drejtpërdrejt me blerjen apo lëshimin e tij.

(ii) Klasifikimi

Aktivitet financiarë

Banka klasifikon aktivitet e saj financiare në një nga kategoritë e mëposhtme:

- Hua dhe llogari të arkëtueshme
- Të mbajtura deri në maturitet
- Mjete financiare të vlefshme për shitje

Shiko shënimet 3.(g), (h), (i) dhe (j).

Detyrimet financiare

Banka klasifikon detyrimet e saj financiare si të matura me kosto të amortizuar. Shih shënimin 3.(k).

(iii) Çregjistrimi

Aktivitet financiarë

Banka çregjistron një aktiv financiar kur mbarojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhjen e parave nga aktivitet financiar, ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhje të parave kontraktuale në një transaksion në të cilin kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivitet financiar janë transferuar ose në të cilat Banka as nuk transferon e as nuk ruan në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e aktivitet financiar.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(f) Aktivitet financiarë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iii) Çregjistrimi

Çdo interes në aktivitet financiar të transferuara që kualifikohen për çregjistrim që është krijuar apo mbajtur nga Banka, njihet si një aktiv ose detyrim më vete.

Në momentin e çregjistrimit të një aktivitet financiar, diferenca midis vlerës kontabël neto të aktivitet (ose vlera kontabël që i përket pjesës së aktivitet të transferuar), dhe totalit të (i) konsideratës së marrë (përfshirë çdo aktiv të ri të përfituar ose detyrim të presupozuar) dhe (ii) çdo fitimi ose humbje të akumuluar që është njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, njihet në fitim ose humbje.

Banka çregjistron një detyrim financiar kur obligimet kontraktuale shlyhen, anulohen ose kanë përfunduar.

(iv) Kompensimi

Aktivitet dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar, atëherë dhe vetëm atëherë kur Banka ka të drejtën ligjore për

të kompensuar shumat dhe ajo synon ose ti shlyejë ato në një bazë neto, ose të realizojë aktivin dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet sipas SNRF, apo për fitimet dhe humbjet që vijnë nga një grup i transaksioneve të ngjashme sikurse nga aktiviteti tregtar i Bankës.

(v) Matja me kosto të amortizuar

Kosto e amortizuar e një aktivi ose detyrimi financiar është vlera me të cilën aktivi ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus shlyerjet e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, minus çdo zbritje për efekt zhvlerësimi.

(vi) Matja e vlerës së drejtë

‘Vlera e drejtë’ është çmimi me të cilin aktivi mund të shitet, ose pasivi të transferohet, në një transaksion të zakonshëm mes pjesëmarrësve në treg në datën e matjes, në një treg primar ose në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm ku Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një detyrimi pasqyron rrezikun e mosekzekutimit të tij.

Kur është e mundur, Banka mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në treg aktiv për instrumentin. Tregu quhet aktiv kur transaksionet lidhur me aktivin apo detyrimin ndodhin shumë shpesh dhe me volum të mjaftueshëm për të siguruar informacion të vazhdueshëm për çmimin. Kur nuk ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv, Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e inputeve të vëzhgueshme dhe minimizojnë përdorimin e inputeve jo të vëzhgueshme. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshin gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do të konsideronin në vendosjen e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar me njohjen fillestare të tij është zakonisht çmimi i transaksionit - përshembull vlera e drejtë e konsideratës së dhënë ose të marrë. Nëse Banka ven-

dos se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe se vlera e drejtë nuk është evidentuar as me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose detyrim identik, e as nuk është e bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet të vrojtueshme në treg, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, rregulluar për të shtyrë në kohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Më pas, kjo diferencë njihet në fitim ose humbje në një bazë të përshtatshme mbi jetën e instrumentit, por jo më vonë se vlerësimi që mbështetet plotësisht nga të dhëna të vëzhgueshme të tregut ose kur transaksioni mbyllet.

Nëse një aktiv ose pasiv i matur me vlerën e drejtë ka çmim të ofruar dhe çmim të kërkuar, Banka mat aktivet dhe pozicionet e gjata me çmimin e ofruar dhe detyrimet dhe pozicionet e shkurtra me çmim të kërkuar.

Vlera e drejtë e një depozite pa afat nuk është më e vogël se shuma që paguhet në momentin e kërkesës, e cila zbritet nga data e parë kur do të kërkohej pagesa e depozitës.

Banka njeh transferimet midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë deri në fund të periudhës raportuese gjatë së cilës ky ndryshim ka ndodhur.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(f) Aktivet financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(vii) Identifikimi dhe matja e zhvlerësimit

Huatë dhe paradhëniet ndaj klientëve raportohen neto nga zhvlerësimi (ose neto nga provizioni për humbjen e huave). Në çdo datë raportimi, Banka vlerëson nëse ka evidencë objektive që aktivet financiare, të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, janë provizionuar. Aktivet financiare janë provizionuar kur evidenca objektive demonstroi se një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të aktivit dhe që ngjarja që sjell hum-

bje ka një ndikim në flukset e ardhshme monetare të aktivitetit ose grupeve të aktiveve. Për më tepër, provizionet për humbjet nga kreditë përfshijnë humbje të ardhshme të mundshme të vlerësuara nga drejtimi në lidhje me huatë ekzistuese, të cilat mund të bëhen të pambledhshme në varësi të situatës ekonomike, cilësisë së kreditit, riskut të trashëguar në portofolin e huave dhe faktorëve të tjerë relevantë.

Evidenca objektive që aktivet financiare janë provizionuar mund të përfshijë vështirësi financiare të konsiderueshme të huamarrësit ose emetuesit, mospagesa nga huamarrësit, ristrukturimin e një kredie apo paradhënie nga Banka me kushte që Banka nuk do të kishte konsideruar, tregues që një huamarrës ose huadhënës po falimenton, zhdukja

e një tregu aktiv për një letër me vlerë, ose të dhëna të tjera të dukshme lidhur me një grup aktivesh të tilla si ndryshimet negative në statusin e pagesave të huamarrësit ose emetuesit në grup, apo kushtet ekonomike që lidhen me dështimin në bankë.

Provizionet për humbjet nga kreditë përcaktohen sipas rregullores “Menaxhimi i Rrezikut Kreditor të Bankave” e cila është aprovuar nga BQK-ja me 26 prill 2013. Rregullorja kërkon që Banka të klasifikojë ekspozimet në pesë kategori të rrezikut. Banka i zhvlerëson kreditë dhe paradheniet përmes zhvlerësimit specifik dhe të përgjithshëm. Për çdo kategori të rrezikut, normat e mëposhtme minimale të provizionimit janë zbatuar:

Kategoria	Norma minimale e provizionimit
Nënstandard	20%
Dyshimtë	50%
Humbje	100%

Provizionet për humbjet e mundshme në kredi të klasifikuara si standarde dhe në vëzhgim janë klasifikuar si provizione të përgjithshme. Në përputhje me politikën e brendshme të Bankës për provizionim, norma e cila zbatohet për kategorinë standarde dhe në vëzhgim është 1.2% (2014: 1.5%). Humbjet njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe pasqyrohen në një llogari provizioni kundrejt huave dhe paradhënieve. Kreditë fshihen pasi janë ndërmarrë masat e arsyeshme të mbledhjes në përputhje me politikën e Bankës. Kur një ngjarje pasuese shkakton që shuma e humbjes nga zhvlerësimi të ulet, atëherë ulja e humbjes nga zhvlerësimi kthehet nëpërmjet pasqyrës së fitimit ose humbjes.

Zhvlerësimi i aktiveve financiare të vlefshme për shitje

Banka vlerëson në çdo datë raportimi nëse ka evidencë objektive që një aktiv financiar ose një grup aktivesh financiare është zhvlerësuar. Në rast të investimeve në kapital

të klasifikuara si të vlefshme për shitje, një rënie e ndjeshme ose e shtrirë në vlerën e drejtë të letrave me vlerë nën kosto është konsideruar në përcaktimin nëse aktivet janë zhvlerësuar ose jo. Nëse ndonjë evidencë e tillë ekziston për aktivet financiare të vlefshme për shitje, atëherë humbja kumulative e matur si diferencë midis kostos së blerjes dhe vlerës së drejtë aktuale, minus ndonjë humbje nga zhvlerësimi për aktivin financiar e njohur më parë në fitim ose humbje, është hequr nga të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse dhe njihet në fitim ose humbje. Humbjet nga zhvlerësimi të njohura në fitim ose humbje në instrumentet e kapitalit nuk kthehen nëpërmjet fitimit ose humbjes. Nëqoftëse, në një periudhë të mëposhtme, vlera e drejtë e një instrumenti borxhi të klasifikuar si i vlefshëm për shitje rritet dhe rritja mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pas humbjes nga zhvlerësimi, është njohur në fitim ose humbje, humbja nga zhvlerësimi kthehet nëpërmjet fitimit ose humbjes.

(g) Paraja dhe ekuivalentët e parasë

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë monedha dhe kartmonedha në arkë (të gatshme), gjendje në Bankën Qendrore të pakufizuara në përdorim dhe aktive financiare shumë likuide me maturim fillestar deri në tre muaj të cilat, kanë rrezik të pakonsiderueshëm ndryshimi të vlerës së tyre të drejtë, dhe përdoren nga Banka për manaxhimin e angazhimeve afatshkurtra. Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen me kosto të amortizuara në pasqyrën e pozicionit financiar.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

h) Investimet e mbajtura deri në maturim

Letrat me vlerë njihen fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot direkte të transaksionit, dhe më pas vlerësohen në varësi të klasifikimit të tyre si të mbajtura deri në maturim.

Investimet e mbajtura deri në maturim janë aktive jo-derivative financiare me pagesa fikse ose të përcaktuara dhe maturitet fiks të cilat Banka ka synimin e qartë dhe aftësinë t'i mbajë deri në maturim, dhe të cilat nuk janë përcaktuar përmes vlerës së drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose si të vlefshme për shitje.

Investimet e mbajtura deri në maturim mbahen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, minus ndonjë humbje nga zhvlerësimi (shih shënimin 3.(f) (vii)). Një shitje ose riklasifikim i një sasie të konsiderueshme të investimeve të mbajtura deri në maturim do të rezultojë në riklasifikimin e të gjithë investimeve që mbahen deri në maturim si të vlefshme për shitje, dhe do të ndalojë Bankën të klasifikonte investimet si të mbajtura deri në maturim në periudhën aktuale dhe për dy vite në vazhdim. Por shitjet dhe riklasifikimet në ndonjë prej rrethanave të mëposhtme nuk do të shkaktonin një riklasifikim:

- shitjet ose riklasifikimet që janë afër maturimit, që ndryshimet në normën e tregut të interesit nuk do të kenë një efekt të ndjeshëm në vlerën e drejtë të aktivitetit financiar;
- shitjet ose riklasifikimet pasi Banka ka arkëtuar kryesisht të gjithë principalin fillestar të aktivitetit; dhe
- shitjet ose riklasifikimet që i atribuohen ngjarjeve jo të përsëritshme përtej kontrollit të bankës që nuk do të mund të parashikoheshin në mënyrë objektive.

i) Aktivet financiare të vlefshme për shitje

Investimet e vlefshme për shitje janë investime jo-derivative të cilat janë përcaktuar si të vlefshme për shitje ose nuk janë klasifikuar si një kategori tjetër e aktiveve financiare. Investimet e vlefshme për shitje përbëhen nga letrat me vlerë të borxhit. Të gjitha investimet e vlefshme për shitje janë matur me vlerën e drejtë, pas njohjes fillestare.

Të ardhurat nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Fitimet ose humbjet nga këmbimi valutë në investimet e vlefshme për shitje njihen në fitim ose humbje. Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje (shih (vii)).

Ndryshime të tjera të vlerës së drejtë, përveç humbjeve nga zhvlerësimi (shih (f)(vii)), njihen në ATGj dhe paraqiten në rezervën e vlerës së drejtë brenda kapitalit neto. Kur investimi shitet, fitimi ose humbja e akumuluar në kapital riklasifikohet në fitim ose humbje.

j) Kreditë dhe të arkëtueshmet

Kreditë dhe të arkëtueshmet janë aktive financiare joderivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme, të cilat nuk janë kuotuar në një treg aktiv dhe Banka nuk ka për qëllim t'i shesë menjëherë apo në një periudhë afatshkurtesh. Kreditë dhe paradhëniet bankare për klientët janë klasifikuar si kredi dhe të arkëtueshme.

Kreditë dhe paradhëniet njihen fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot direkte të transaksionit, dhe më pas vlerësohen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

k) Depozitat dhe borxhet e varura

Depozitat dhe borxhet e varura janë burimet kryesore të Bankës për financim.

Depozitat dhe borxhet e varura maten me vlerën e drejtë minus kostot direkte të transaksionit dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

i) Prona dhe pajisjet

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë matur me kosto minus zhvlerësimin e akumuluar dhe ndonjë humbje nga dëmtimet.

Kosto historike përfshin shpenzime që janë drejtpërdrejt të lidhura me blerjen e aktivitetit. Programi kompjuterik i blerë që është thelbësor për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohet si pjesë e asaj pajisje.

Kur pjesë të një elementi të aktiveve afatgjata kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato llogariten si artikuj të veçantë (përbërësit e rëndësishëm) të pronës dhe pajisjeve.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

i) Prona dhe pajisje (vazhdim)

(i) Njohja dhe matja (vazhdim)

Çdo fitim ose humbje nga nxjerrja jashtë përdorimit të një zëri të pronës dhe pajisjeve (llogaritur si diferencë midis të ardhurave neto nga shitja dhe vlerës kontabel neto të zërit), njihet në të ardhura të tjera në fitim ose humbje.

(ii) Kostot pasuese

Kostot pasuese janë kapitalizuar vetëm kur vërtetohet që benefitet ekonomike të ardhshme të atij shpenzimi do të rrjedhin në bankë. Riparimet e vazhdueshme dhe mirëmbajtja janë ngarkuar në shpenzime në periudhën që kanë ndodhur.

(iii) Zhvlerësimi

Zërat e pronës dhe pajisjeve zhvlerësohen nga data kur ato janë të vlefshme për përdorim. Amortizimi llogaritet për të shlyer koston e artikujve të pronës dhe pajisjeve minus vlerat e përlllogaritura të mbetura të këtyre aseteve përgjatë jetës së parashikuar të përdorimit. Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje.

Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë jetës së dobishme të çdo pjese të një zëri të pronës dhe pajisjeve. Jetëgjatësia për periudhën aktuale dhe krahasuese është si vijon:

	Jeta e dobishme 2015	Jeta e dobishme 2014
Ndërtesa	40 vite	20 vite
Kompjutera dhe pajisje të lidhura me to	5 vite	5 vite
Automjete	5 vite	5 vite
Instalime, mobilje dhe pajisje	5 vite	5 vite

Përmirësimet e objekteve me qera zhvlerësohen duke përdorur metodën lineare të amortizimit gjatë afatit më të shkurtër të qirase dhe të jetës së tyre të dobishme. Meto-

dat e zhvlerësimit, jetëgjatësia e dobishme dhe vlerat e mbetura rishikohen në datën e raportimit dhe rregullohen nëse duhet.

m) Aktive të patrupëzuara

Programet kompjuterike të blera nga Banka janë matur me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe minus ndonjë humbje nga zhvlerësimi. Shpenzimet pasuese mbi programet kompjuterike kapitalizohen vetëm kur rrisin përfitimet e ardhshme ekonomike të trupëzuara në asetin specifik me të cilin lidhen. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen kur ndodhin.

Amortizimi njihet në fitim ose humbje gjatë jetës së dobishme të aktivit, që nga data që është të vlefshme për përdorim.

Programi kompjuterik amortizohet duke përdorur metodën lineare gjatë jetës së dobishme prej pesë vjetësh. Metodatat e amortizimit, jeta e dobishme dhe vlera e mbetur rishikohen në çdo datë raportimi dhe rregullohen nëse është e përshtatshme.

n) Rënia në vlerë e aktiveve jo financiare

Vlera kontabël e aktiveve jo-financiare të Bankës, përveç aktiveve për tatime të shtyra, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka ndonjë tregues për zhvlerësim. Nëse ka tregues të tillë atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e aktivit. Një humbje nga zhvlerësimi njihet nëse vlera kontabël e një aktivi ose e njësisë gjeneruese të mjeteve monetare të saj e tejkalon shumën e saj të rikuperueshme.

Shuma e rikuperueshme e një aktivi ose e njësisë gjeneruese të parasë është më e madhja nga vlera e tij në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostoja për shitje. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e të hollave të ardhshme të parasë janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë aktualizimi para taksave që reflektojnë vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për aktivin.

Humbjet nga rënia në vlerë janë njohur në fitim apo humbje. Humbja nga rënia në vlerë kthehet deri në atë masë sa vlera kontabël e aktivit nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin, nëqoftëse nuk është njohur humbja nga zhvlerësimi.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

o) Provizionet

Një provizion njihet nëse si pasojë e një ngjarje të mëparshme, Banka ka një obligim ligjor aktual apo konstruktiv që mund të vlerësohet me saktësi dhe ka mundësi që një dalje e të mirave materiale do të kërkohej për të shlyer obligimin. Provizionet përcaktohen duke aktualizuar flukset e ardhshme të pritura të aktiveve monetare me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën e parasë në kohë dhe sipas rastit, me rreziqet specifike të detyrimit. Efekti i aktualizimit njihet si kosto financiare.

p) Përfitimet e punonjësve

(i) Planet e përcaktuara të kontributeve

Detyrimet për kontributet në planet e përcaktuara të kontributeve njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Banka paguan vetëm kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që ofrojnë përfitime në formë të pensioneve për punonjësit me rastin e pensionimit. Autoritetet vendase janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Kosovë sipas një plani të përcaktuar të kontributeve për pensione.

(ii) Përfitimet afatshkurtra

Detyrimet për përfitimet afatshkurtra të punëtorëve maten mbi një bazë të paskontuar dhe njihen si shpenzime në momentin e ofrimit të shërbimit. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet sipas një bonusi afatshkurtër në të holla ose sipas planit për ndarjen e fitimit nëse banka ka një detyrim ligjor aktual ose konstruktiv për të paguar këtë vlerë si rezultat i shërbimeve në të kaluarën të ofruara nga punonjësi dhe detyrimi mund të vlerësohet me saktësi.

q) Garancitë financiare dhe angazhimet për hua

Garancitë financiare janë kontrata që e detyrojnë Bankën që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për një humbje

që lind kur një debitor specifik nuk paguan në afat sipas termave të një instrumenti huadhënës. Angazhimet për hua janë angazhimet e përcaktuara për të siguruar kredi sipas termave dhe kushteve të paracaktuara. Angazhime të tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar, nëse dhe kur ato bëhen të pagueshme.

r) Dividendët

Dividendët nga aksionet e zakonshme njihen në kapital në periudhën në të cilën ato janë miratuar nga aksionarët e bankës. Dividendët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit janë paraqitur si ngjarje pas përfundimit të periudhës së raportimit.

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Menaxhmenti diskuton me Komitetin e Auditimit zhvillimin, zgjedhjen dhe paraqitjen e politikave kontabël kryesore të Bankës dhe zbatimin e tyre, si dhe supozimet e bëra në lidhje me pasiguritë e mëdha të vlerësimit. Informacioni në lidhje me supozimet dhe vlerësimet e pasigurive që kanë një rrezik të rëndësishëm të rezultojnë në një rregullim material brenda vitit të ardhshëm financiar dhe gjykimet kryesore në aplikimin e politikave kontabël që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare të veçanta, janë shpalosur më poshtë.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e riskut financiar (shih shënimin 26).

a) Zhvlerësimi

Aktivitetet e llogaritura me kosto të amortizuara vlerësohen për zhvlerësim në bazë të politikave të kontabilitetit të përshkruara në 3(f) (vii).

Banka rishikon portofolin e saj të kredisë për të vlerësuar zhvlerësimin në baza të rregullta. Në përcaktimin nëse një humbje nga zhvlerësimi duhet të regjistrohet në pasqyrën

e të ardhurave apo jo, Banka bën gjykime nëse ka të dhëna që tregojnë se ka një rënie të matshme në flukset e ardhshme të parasë nga portofoli i kredive para se rënia mund të identifikohet me një kredi individuale në atë portofol. Kjo evidence mund të përfshijë të dhëna që tregojnë se ka pasur një ndryshim negativ në statusin e pagesave të huamarësve në grup, apo në kushtet ekonomike kombëtare ose lokale që lidhen me mungesa në aktivet e Bankës.

Menaxhmenti përdor vlerësime të bazuara në përvojën historike të humbjeve për aktivet me karakteristika të rrezikut të kredisë dhe prova objektive të zhvlerësimit të ngjashme me ato në portofolin kur bëhet caktimi i flukseve të ardhshme të parasë.

Banka përcakton se investimet të vlefshme për shitje zhvlerësohen kur ka pasur një rënie të konsiderueshme ose të zgjatur në vlerën e drejtë nën koston e tyre. Ky përcaktim së çfarë është e rëndësishme ose e shtyrë kërkon gjykim. Në marrjen e këtij gjykimi, Banka vlerëson në mesin e faktorëve të tjerë, paqëndrueshmërinë normale në çmimin e aksionit. Përveç kësaj, zhvlerësimi mund të jetë i përshtatshëm, kur ka prova të përkeqësimit në pozicionin financiar të të investuarit, performancës së industrisë dhe të sektorit, ndryshimet në teknologji dhe flukset operative dhe të financimit të mjeteve monetare.

b) Përcaktimi i vlerave të drejta

Përcaktimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare për të cilat nuk ka asnjë çmim tregu kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në shënimin 3.(f)(vi). Për instrumentet financiare që tregtohen rrallë dhe kanë transparencë të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive, dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varesi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozime rreth çmimit dhe risqe të tjera që ndikojnë mbi instrumentin specifik.

Banka vlerëson vlerën e drejtë duke shfrytëzuar hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- Niveli 1: Çmim i kuotuar i tregut në tregje aktive për instrumentet identike.
- Niveli 2: Metodë vlerësimi bazuar në inpute të vlerësueshme. Kjo kategori përfshin instrumentet e vlerësuara duke shfrytëzuar: çmimet e tregut për instrumente të ngjashme apo identike në tregjet të cilat konsiderohen më pak se aktive; apo teknika tjera të vlerësimit në të cilat të gjithë faktorët material në mënyrë direkte apo indirekte janë të vëzhgueshëm nga të dhënat e tregut.
- Niveli 3: Metodë vlerësimi bazuar në inpute të rëndësishme të pa vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin të gjithë instrumentet për të cilat teknikat e vlerësimit përfshijnë faktorë që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe faktorët e pavëzhgueshëm kanë një ndikim material në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshin instrumentet që janë vlerësuar në bazë të çmimeve të tregut për instrumente të ngjashme për të cilat rregullime apo gjykime materiale të pavëzhgueshme kërkohen për të reflektuar dallimet në mes të instrumenteve.

Vlerësimi i vlerës së drejtë është shpalosur në shënimin 5.

5. Paraqitja dhe përcaktimi i vlerës së drejtë

Vlerësimet e vlerave reale bazohen në instrumente financiare ekzistuese në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës pa u përpjekur për të vlerësuar vlerën e biznesit të pritshëm dhe vlerën e aktiveve dhe pasiveve që nuk konsiderohen instrumenta financiare.

Instrumentet financiare të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerën e drejtë të instrumenteve financiare të matura me vlerën e drejtë dhe analizen e tyre sipas nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilën secila matje me vlerën e drejtë është kategorizuar. Vlerat janë bazuar në vlerat e njohura në pasqyrën e pozicionit financiar.

Aktive financiare të vlefshme për shitje	Vlera Kontabël	Vlera e drejtë Niveli 1	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3
31 dhjetor 2015	987	-	987	-
31 dhjetor 2014	-	-	-	-
Aktive gjithsej	987	-	987	-

Instrumentet financiare jo të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerën e drejtë të instrumenteve financiare jo të matura me vlerën e drejtë dhe analizën sipas

nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilën secila matje me vlerën e drejtë është kategorizuar.

	Vlera Kontabël		Vlera e drejtë	
			Niveli 2	Niveli 2
Aktivitet	2015	2014	2015	2014
Paraja e gatshme dhe në banka	15,397	15,222	15,397	15,222
Gjendja me BQK	17,572	10,915	17,572	10,915
Kredi për klientët	122,077	110,147	125,420	112,543
Investime në letra me vlerë	20,623	28,141	20,616	28,138
Detyrimet				
Detyrimet ndaj klientëve	163,751	157,165	164,729	158,669
Detyrimet ndaj bankve	1,393	90	1,393	90
Borxhet e varura	1,050	1,050	995	896

Vlera e drejtë për aktivet dhe detyrimet financiare të mësipërme është përcaktuar duke përdorur Nivelin 2 të të dhënave të përshkruara më lart.

Llogaritë me bankat

Detyrimet me bankat e tjera përfshijnë vendosjet ndërbankare dhe llogaritë. Përderisa balancat me bankat janë afatshkurtër, vlera e tyre e drejtë është konsideruar të jetë e barabartë me vlerën e tyre kontabël.

Bono thesari të vlefshme për shitje

Bonot e thesarit përfshijnë letrat me vlerë të emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për ti mbajtur deri në maturim. Përderisa letrat me vlerë janë afatshkurtër, vlera e tyre e drejtë është konsideruar të jetë e barabartë me vlerën e tyre kontabël.

Obligacionet e mbajtura deri në maturim

Obligacionet janë obligacionet e emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për tu mbajtur deri në maturim. Çmimet e kuotuar në tregjet aktive nuk ishin të vlefshme për këto letra me vlerë. Megjithatë, ka pasur informacione të mjaftueshme të vlefshme për të matur vlerat e drejta të këtyre letrave me vlerë në bazë të inputeve të vëzhgueshme të tregut duke përdorur një model aktualizimi të flukseve bazuar në një normë aktuale të përshtatshme për periudhën e mbetur deri në maturim.

5. Paraqitja dhe përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

Instrumentet financiare jo të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë (vazhdim)

Kreditë dhe paradhëniet me klientët

Ku është e mundur, vlera e drejtë e kredive dhe paradhëniet është e bazuar në transaksionet e vëzhgueshme të tregut. Ku transaksionet e vëzhgueshme të tregut nuk janë në dispozicion, vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur metodat e vlerësimit, të tilla si teknikat e fluksit monetar të skontuar. Teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme të kredise, normat e interesit dhe normat e parapagimit. Për të përmirësuar saktësinë e vlerësimit të kredive tregtare dhe të bizneseve të vogla, kreditë homogjene grupohen në portofole me karakteristika të ngjashme.

Detyrimet ndaj klientëve dhe borxhi i varur

Vlera e drejtë e borxhit të varur dhe detyrimeve ndaj klientëve janë vlerësuar duke përdorur teknika të aktualizimit të rrjedhes së parasë, duke zbatuar normat që janë of-

ruar për depozitat dhe për borxhin e ndërvarur me maturitete dhe kushte të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave të pagueshme sipas kërkeses është shuma e pagueshme në datën e raportimit. Depozitat kanë një vlerë të drejtë të vlerësuar të përafërt me

me vlerën kontabël në varësi të natyrës së tyre afatahkurtër ose të normave bazë të interest që janë të përafërta me normat e tregut. Shumica e depozitave janë subjekt i rivlerësimit brenda vitit.

6. Paraja e gatshme dhe në banka

	2015	2014 Korigjuar
Paraja e gatshme	7,908	7,601
Llogari rrjedhëse me bankat	7,489	6,616
Depozita njëditore	-	1,005
	15,397	15,222

Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj përbëhen si më poshtë:

	2015	2014
Paraja e gatshme dhe në banka	15,397	15,222
Gjendje me BQK (Shënimi 7)	17,572	10,915
Rezerva e detyrueshme	(13,507)	(10,915)
	19,462	15,222

Në përputhje me kërkesat e BQK-së në lidhje me rezervën e detyrueshme për qëllime të likuiditetit, Banka duhet të mbajë një minimum prej 10% të depozitave të klientëve me maturitet deri në një vit, si rezerva të detyrueshme. Rezervat e detyrueshme kërkojnë instrumente me likuiditet të lartë, duke përfshirë para të gatshme, llogaritë në BQK, ose në bankat e tjera në Kosovë, si dhe shumat e mbajtura në BQK nuk duhet të jenë më pak se gjysma e totalit të rezervave të detyrueshme.

Aktivët me të cilat Banka mund të plotësojë kërkesat e likuiditetit janë depozitat në EUR me BQK-në dhe 50% e ekuivalentit në EUR të parave të gatshme të shprehura në valuta lehtësisht të konvertueshme. Depozitat me BQK-në nuk duhet të jenë më pak se 5% e bazës së depozitave.

7. Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës

	2015	2014 Korigjuar
Rezerva e detyrueshme me BQK	13,507	10,915
Llogari rrjedhëse	4,065	-
	17,572	10,915

8. Kredi për klientët

	2015	2014 Korrigjuar
Kredi	108,202	96,307
Overdrafte	23,760	24,484
	131,962	120,791
Interesi i përlogaritur	744	705
Tarifa disbursimi të shtyra	(627)	(665)
	132,079	120,831
Provizione për humbjet e kredive	(10,002)	(10,684)
Kreditë për klientët	122,077	110,147

Maturiteti për kreditë afatgjata varion nga 1 deri në 20 vjet (2014: 1 deri 17 vjet). Në 2015, norma e interesit për kreditë ndaj klientëve varioi nga 1.5% në 24% p.a (2014: 1.5% në 24% p.a). Banka ka dhënë disa hua me normë interesi në limitin minimal të treguar më lart, të cilat janë norma më të ulëta se ato që ofrohen përgjithësisht nga Banka dhe mbulohen nga kolaterali i parasë së gatshme.

Lëvizjet në provizionet për humbjet e klientëve janë si mëposhtë:

	2015	2014
Provizione për humbjet e kredive në 1 janar	10,684	9,631
Kredi të fshira	(2,063)	(2,350)
Rimarrje nga kreditë e fshira më herët	722	506
Shpenzimi për vitin	659	2,897
Provizione për humbjet e kredive në 31 dhjetor	10,002	10,684

Kategoria	Me kosto të amortizuar	Provizione për humbje	Gjendja neto	Me kosto të amortizuar	Provizione për humbje	Gjendja neto
Standarde	118,372	1,527	116,845	103,518	1,324	102,194
Në vërtetim	3,505	270	3,235	3,944	60	3,884
Nënstandarde	1,318	265	1,053	2,376	481	1,895
Të dyshimta	1,849	928	921	4,433	2,259	2,174
Të humbura	7,035	7,012	23	6,560	6,560	-
Totali	132,079	10,002	122,077	120,831	10,684	110,147

9. Investime në letra me vlerë

	2015	2014 Korrigjuar
Të mbajtura deri në maturitetet		
Bono thesari qeveritare	18,375	26,906
Obligacione qeveritare	2,044	1,047
Interes i llogaritur	204	188
Gjithsej letra me vlerë të mbajtura deri në maturitetet	20,623	28,141
Të vlefshme për shitje		
Bono thesari qeveritare	986	-
Interes i llogaritur	1	-
Gjithsej letra me vlerë të vlefshme për shitje	987	-
Gjithsej investime në letrat me vlerë	21,610	28,141

10. Prona dhe pajisje

	Ndërtesa	Përmirësime në objekte me qira	Mobiljet, instal- ime dhe pajisje	Komp- jutura dhe pajisje të lidhura	Autom- jete	Gjithsej
Kosto						
Në 1 janar 2014	5,634	646	3,218	1,026	499	11,023
Shtesat	-	54	74	217	34	379
Pakësimet	-	(39)	(20)	(29)	(5)	(93)
Në 31 dhjetor 2014	5,634	661	3,272	1,214	528	11,309
Shtesat	-	54	165	333	28	580
Pakësimet	-	(18)	(45)	(30)	-	(93)
Në 31 dhjetor 2015	5,634	697	3,392	1,517	556	11,796
Zhvlerësimi akumu- luar						
Në 1 janar 2014	423	503	2,057	766	317	4,066
Shpenzimi për vitin	282	57	411	117	76	943
Pakësimet gjatë vitit	-	(38)	(17)	(28)	(5)	(88)
Në 31 dhjetor 2014	705	522	2,451	855	388	4,921
Shpenzimi për vitin	141	49	366	130	54	740
Pakësimet gjatë vitit	-	(18)	(43)	(30)	-	(91)
Në 31 dhjetor 2015	846	553	2,774	955	442	5,570
Vlera Kontabël						
Në 1 janar 2014	5,211	143	1,161	260	182	6,957
Në 31 dhjetor 2014	4,929	139	821	359	140	6,388
Në 31 dhjetor 2015	4,788	144	618	562	114	6,226

Me 31 dhjetor 2015 Banka nuk ka ndonjë pronë ose pajisje të vendosur si peng për kolateral. Vlera kontabël e aktiveve të trupëzuara dhe të patrupëzuara të Bankës në 31 dhjetor 2015 ishte 6,497 mijë EUR duke përfaqësuar 39.59% të Kapitalit të Nivelit të Parë (2014: 6,693 mijë EUR duke përfaqësuar 53.18% të Kapitalit të Nivelit të Parë). Limiti maksimal rregullator është 50% i Kapitalit të Nivelit të Parë. Në 31 dhjetor 2015 nuk u raportua tejkalim i kësaj norme ndërsa në vitin 2014 norma u tejkalua.

Ndryshime në vlerësime

Më 1 janar 2015, Banka ka rivlerësuar jetën e dobishme të ndërtesës nga 20 në 40 vjet. Efekti i këtij ndryshimi në shpenzimin aktual dhe të ardhshëm të zhvlerësimit do të jetë si vijon:

	2015	2016	2017	2018	2019
Rënie në shpenzimet e zhvlerësimit	(141)	(141)	(141)	(141)	(141)

11. Aktive të patrupëzuara

	Programe komp-juterike
Kosto	
Në 1 janar 2014	455
Shtesat gjatë vitit	305
Në 31 dhjetor 2014	760
Shtesat gjatë vitit	71
Në 31 dhjetor 2015	831

Amortizimi akumuluar

Në 1 janar 2014	387
Shpenzimi për vitin	68
Në 31 dhjetor 2014	455
Shpenzimi për vitin	105
Në 31 dhjetor 2015	560

Vlera kontabël

Në 1 janar 2014	68
Në 31 dhjetor 2014	305
Në 31 dhjetor 2015	271

12. Aktive të tjera

	2015	2014 Riparaqitur
Parapagime	329	335
Të tjera	363	334
Gjithsej	692	669

13. Detyrime ndaj klientëve

	2015	2014 Korrigjuar
Depozita me afat	86,189	92,058
Llogari rrjedhëse	54,405	42,016
Llogari kursimi	12,110	11,341
Depozita Flexi	7,958	7,422
Llogari të bllokuara	1,473	1,990
Interes i llogaritur	1,616	2,338
Gjithsej	163,751	157,165

Llogaritë rrjedhëse nuk sjellin interes.

Normat mesatare efektive të interesit për depozitat me afat në vitin 2015 dhe 2014 ishin si vijon:

Viti	1 muaj	3 muaj	6 muaj	1 vit	18 muaj	2 -5 vite
2015	0.124%	2.047%	2.061%	2.601%	2.325%	3.73%
2014	0.51%	2.28%	3.08%	2.89%	4.68%	4.86%

14. Detyrime ndaj bankave

Detyrimet ndaj bankave prej 1,393 mijë EUR (2014: 90 mijë EUR) përfaqësojnë llogari rrjedhëse me bankat vendase. Llogaritë rrjedhëse nuk bartin interes.

15. Borxhi i varur

	2015	2014 Korrigjuar
Borxhi i varur	1,000	1,000
Interesi i llogaritur	50	50
Gjithsej	1,050	1,050

Gjatë vitit 2014 Banka nënshkroi një marrëveshje borxhi të varur me Mabetex Properties Sha. Borxhi i varur prej EUR 1,000 thousand bart një normë vjetore interesi prej 7.5% dhe maturohet në 30 prill 2020.

16 . Detyrime të tjera

	2015	2014 Korrigjuar
Shpenzimet e llogaritura	290	283
Të tjera taksa të pagueshme	91	62
Të pagueshme për pension dhe asistencë sociale	21	20
Provizione për çështje gjyqësore (shënimi 21)	80	-
Të tjera të ardhura të shtyra	36	51
Provizione për humbje nga garancitë	17	34
Gjithsej	535	450

Lëvizjet për provizionet për humbje nga garancitë e lëshuara nga Banka janë si vijon:

	2015	2014
Provizionet më 1 janar	34	56
Të lëshuara gjatë vitit (shënimi 20)	(17)	(22)
Provizionet në 31 dhjetor	17	34

17. Kapitali aksionar dhe rezervat

Kapitali aksionar i nënshkruar dhe paguar i Bankës përbëhet nga 57,729 aksione të zakonshme (2014: 57,729 me vlerë nominale 256 EUR secili (2014: 256 EUR). Struktura aksionare e Bankës është si më poshtë:

	2015		2014	
	%	Shuma	%	Shuma
Behgjet Pacolli	35	5,147	35	5,147
Afrim Pacolli	33	4,870	33	4,870
Selim Pacolli	14	2,043	14	2,043
Xhabir Kajtazi	12	1,749	12	1,749
Ismet Gjoshi	3	496	3	496
Hasan Hajdari	1	149	1	149
Zyhra Hajdari	1	143	1	143
Të tjerë me më pak se 1%	1	181	1	181
	100	14,778	100	14,778

Mbajtësit e aksioneve të zakonshëm kanë të drejtë të marrin dividendë kur deklarohen herë pas here dhe kanë të drejtën e një vote për aksion. Të gjitha aksionet renditen në mënyrë të barabartë në lidhje me aktivet e mbetura të Bankës.

Në përputhje me ligjin nr.04/L-093 për “Bankat, Institucionet Mikrofinanciare, Institucionet Financiare Jobankare” minimumi i kapitalit të paguar për bankat vendase që veprojnë në Kosovë është 7 milion EUR.

Rezervat e përgjithshme të rrezikut prej 102 mijë EUR (2014: 102 mijë EUR) u krijuan me mbajtjen e fitimit të pashpërndarë me qëllim mbulimin e rreziqeve të përgjithshme me të cilat përballet Banka gjatë rrjedhës normale të biznesit.

18. Te ardhurat neto nga interesi

	2015	2014 Korrigjuar
Te ardhurat nga interesi		
Kredi dhënë klientëve	13,182	13,224
Depozita dhe gjendje me bankat	-	2
Investime në letra me vlerë	389	326
Totali i të ardhurave nga interesi	13,571	13,552
Shpenzimet e interesit		
Depozita të klientëve	(2,821)	(4,066)
Borxhi i varur	(75)	(50)
Totali i shpenzimeve të interesit	(2,896)	(4,116)
Te ardhurat neto nga interesi	10,675	9,436

Banka nuk njeh të ardhura nga interesi për kredi jo performuese me më shumë se 90 ditë vonesë.

19. Te ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet

	2015	2014 Korrigjuar
Shërbimet bankare	1,839	1,695
Garancitë	111	184
Te ardhurat nga tarifat dhe komisionet	1,950	1,879
Shpenzime për Swift	(444)	(396)
Tarifa për liçensë dhe tarifa të tjera rregullatore	(10)	(1)
Shpenzime për tarifa dhe komisione	(454)	(397)
Te ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet	1,496	1,482

20. Të ardhura të tjera operative

	2015	2014
Kthimi i provizioneve për humbje nga garancitë (shënimi 16)	17	22
Të ardhura të tjera	36	26
	53	48

21. Shpenzimet e tjera operative

	2015	2014
Shpenzimet e personelit (shih më poshtë)	2,735	2,574
Sigurimi	921	884
Zhvlerësimi	740	943
Qiraja	698	677
Shpenzimet e marketingut dhe reklamimit	295	142
Shërbime komunale dhe karburanti	242	236
Shërbime të TI	129	257
Komunikimi	116	151
Amortizimi	105	66
Riparimet dhe mirëmbajtja	251	119
Materialet për zyrë	35	59
Tarifa ligjore dhe profesionale	231	103
Fshirja e aktiveve të tjera	71	-
Provizion për çështje gjyqësore (shënimi 16)	80	-
Udhëtime	9	7
Printime	8	12
Tarifat e sigurimit të depozitave	173	203
Të tjera	621	562
Gjithsej	7,460	6,995

Numri i punonjësve më 31 dhjetor 2015 është 323 (2014:321).

	2015	2014 Korrigjuar
Paga dhe roga	2,537	2,392
Kontribute për pension	128	119
Kompensime të tjera	70	63
Gjithsej	2,735	2,574

22. Shpenzimet e tatim fitimit

Tatim fitimi në Kosovë llogaritet në shkallën 10 % (2014: 10%) të të ardhurave të tatueshme.

	2015	2014 Korrigjuar
Shpenzimi për tatimi aktual	327	10
Shpenzimi për tatimin e shtyrë	-	117
Gjithsej	327	127

Në vijim paraqitet një rakordim i rezultatit kontabël me tatim fitimin:

	2015	2014
Ftitimi para tatim fitimit	4,037	1,068
Tatimi në shkallën 10%	404	107
I rregulluar për:		
Shpenzime jo të zbritshme	20	53
Shpezime shtesë interesi, të zbritshme	(58)	-
Të ardhura jo të tatueshme	(39)	(33)
Shpenzimi i tatim fitimit për vitin	327	127

Përbërja e tatimit të shtyrë më 31 dhjetor 2015 dhe 2014 është si në vijim.

Aktivi tatimor i shtyrë	1 janar 2014	Ndryshimi	31 dhjetor 2014	Ndryshimi	31 dhjetor 2015
Humbjet tatimore të përdorura	117	(117)	-	-	-
Totali	117	(177)	-	-	-

Periodha e mbartjes për humbje tatimore në përputhje me Ligjin Tatimor në Kosovë është 6 vjet.

22. Shpenzimet e tatim fitimit (vazhdim)

Tatimi i shtyrë është llogaritur bazuar në normën e miratuar tatimore prej 10%. Aktivi tatimor i shtyrë njihet vetëm në masën që realizimi i përfitimeve tatimore përkatëse është i mundshëm. Më 31 dhjetor 2015, Banka kishte parapaguar një tatim fitimi prej 74 mijë EUR (2014: 136 mijë EUR) dhe një tatim të pagueshëm prej 312 mijë EUR (2014: zero). Banka nuk ka qëllim të kompensojë aktivet dhe detyrimet tatimore aktuale më 31 dhjetor 2015, dhe për këtë arsye i paraqet ato veçmas.

23. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara

Banka lëshon garanci për klientët e saj. Këto instrumente mbartin një rrezik kreditimi të ngjashëm me ato të kredive të dhëna klientëve. Bazuar në vlerësimet e drejtimit, Banka nuk do të pësojë humbje materiale, në lidhje me garancitë më 31 dhjetor 2015.

Garancitë	2015	2014
Të siguruar me depozita në mjete monetare	712	726
Të siguruar me kolaterale të tjera	1,373	2,376
	2,085	3,102

Angazhimet për kredi

Kredi të aprovuara por të padisbursuara	786	814
Pjesa e papërdorur e linjave të kreditit	8,577	8,105
Limite të kartave të kreditit të pashfrytëzuara	9,363	8,919

Kolaterale të tjera për garanci përfshijnë kryesisht pengjet dhe pasuritë e paluajtshme. Angazhimet përfaqësojnë balancat e patërhequra të kredive, overdrafteve dhe limiteve të kartave të kreditit të lëshurara klientëve.

Angazhimet për qiranë operative

Banka ka hyrë në angazhime të paanullueshme qiraje si më poshtë:

	2015	2014
Brenda një viti	111	86
	111	86

Çështjet gjyqësore

Më 31 dhjetor 2015, ka disa çështje gjyqësore të ngritura kundër Bankës. Banka ka njohur gjatë vitit 2015 provizione për humbjet e mundshme në shumën 80 mijë EUR, në lidhje me çështjet gjyqësore të hapura në datën e raportimit. Veprime ligjore të ndryshme dhe pretendime mund të lindin në të ardhmen kundër Bankës prej çështjeve gjyqësore që lidhen me rrjedhën normale të biznesit. Rreziqet e lidhura me to janë analizuar nga menaxhmenti për mundësitë e ndodhjes. Edhe pse rezultati i këtyre çështjeve nuk mund të saktësohet gjithmonë, menaxhmenti beson se nuk ka të ngjarë të rezultojnë detyrime të tjera materiale.

24. Transaksionet me palët e lidhura

Në rrjedhën e kryerjes së aktiviteteve bankare, Banka hyn në transaksione të ndryshme biznesi me palët e lidhura dhe gjendjet me aksionarët dhe individët apo shoqëritë e tjera të lidhura më 31 dhjetor 2015 dhe 2014 janë si më poshtë:

	Bordi i Drejtorëve		Menaxhmenti kyç		Aksionarët kryesorë dhe palët e lidhura me ta		Totali	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Kredi dhënë klientëve								
Kredi dhënë klientëve, bruto	15	4	71	89	3,218	2,574	3,304	2,667
Zbritje për zhvlerësim	-	-	(1)	(1)	(1)	(2)	(2)	(3)
Kredi dhënë klientëve, neto	15	4	70	88	3,217	2,572	3,302	2,664
Kolateral në mjete monetare	-	-	-	-	(3,154)	(2,391)	(3,154)	(2,391)
Ekspozimi neto	15	4	70	88	63	181	148	273
Garancitë	-	-	-	-	662	357	662	357
Kolateral në mjete monetare	-	-	-	-	(611)	(352)	(611)	(352)
Ekspozimi neto	-	-	-	-	51	5	51	5
Depozita të klientëve	2	4	43	44	17,497	11,641	17,542	11,689
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,050	1,050	1,050	1,050

Vlera totale e vlerësuar e kolateralit në pasuri të paluajtshme, përfituar nga palët e lidhura më 31 dhjetor 2014 ishte 150 mijë EUR. Në 31 dhjetor 2015 nuk ka patur kolateral të tillë.

Angazhimet e papërdorura për kredi me palët e lidhura më 31 dhjetor 2015 janë 708 mijë EUR (2014: 278 mijë EUR)

Depozita të palëve të lidhura përbejnë 10.7% (2014: 7.4%) të gjendjes totale të depozitave të klientëve. Transaksionet me palët e lidhura gjatë 2015 dhe 2014 janë si në vijim:

	2015	2014
Të ardhura nga interesi	139	171
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet	26	30
Shpenzime interesi	328	177
	493	378

Shpërblimi total për drejtuesit kryesorë të Bankës është si në vijim:

	2015	2014
Përfitimet afatshkurtra të punonjësve për Bordin Drejtues	62	66
Përfitimet afatshkurtra të punonjësve për drejtuesit kryesor	209	215
	271	281

25. Korrigjimi retrospektiv i gabimeve

Gabime të periudhave të mëparshme

Gjatë vitit 2015, Banka ka identifikuar dhe rregulluar gabime në regjistrimet kontabël të bëra gjatë periudhave përpara vitit 2014. Këto gabime lidhen me njohjen e tarifave të disbursimit të kredive për disa kredi dhënë klientëve. Pas rilogaritjeve të tarifave të kryera në 2015, menaxhmenti vendosi të korrigjojë gabimet duke korrigjuar shumën e raportuara më 1 janar 2014 dhe më 31 dhjetor 2014 për kredi dhënë klientëve, detyrime të tjera dhe humbje të akumuluar dhe për të ardhurat nga interesi dhe të ardhurat nga tarifat dhe komisionet për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2014.

Ndryshime në klasifikim

Gjatë vitit 2015, Banka ka modifikuar klasifikimin e tarifave të disbursimit të kredive dhe shtyrjet e lidhura me to, depozitat e bankave dhe tatimit mbi fitimin të parapaguar për të reflektuar në mënyrë më të përshtatshme natyrën e gjendjeve të tilla. Shumat krahasuese në pasqyrën e pozicionit financiar dhe në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse janë korrigjuar për konsistencë.

Tabela e mëposhtme përmbledh ndikimin e ripasqyrit retrospektiv të gabimeve në pasqyrat financiare të Bankës lidhur me rregullimet dhe riklasifikimet e mësipërme në përputhje me kërkesat aktuale të parqitjes.

Ndikimi në Pasqyrën e Pozicionit Financiar

1 janar 2014	Si paraqitej më pare	Riklasifikime	Rregulime	Korrigjuar
Kredi dhënë klientëve	103,890	(423)	(425)	103,042
Totali i aktiveve	178,330	(423)	(425)	177,482
Depozita të klientëve	164,631	(25)	-	164,606
Depozita të bankave	-	25	-	25
Detyrime të tjera	1,087	(423)	(40)	624
Totali i Detyrimve	165,718	(423)	(40)	165,255
Humbjet e akumuluar	(2,268)	-	(385)	(2,653)
Totali i kapitalit	12,612	-	(385)	12,227
31 dhjetor 2014	E paraqitur më pare	Riklasifikime	Rregullime	Korrigjuar
Mjetet monetare në arkë dhe në bankë	15,403	(181)	-	15,222
Kredi dhënë klientëve	110,812	(240)	(425)	110,147
Parapagim i tatimit aktual	146	(10)	-	136
Aktive të tjera	585	84	-	669
Totali i aktiveve	172,697	(349)	(425)	171,923
Depozita të klientëve	157,354	(189)	-	157,165
Depozita të bankave	-	90	-	90
Detyrime të tjera	740	(250)	(40)	450
Totali i Detyrimve	159,144	(349)	(40)	158,755
Humbjet e akumuluar	(1,327)	-	(385)	(1,712)
Totali i kapitalit	13,553	-	(385)	13,168

Ndikimi në Pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

2014	E paraqitur më parë	Riklasifikime	Rregullime	Korrigjuar
Të ardhura nga interesi i kredive	12,611	613	-	13,224
Të ardhurat nga tarifat	2,492	(613)	-	1,879
Rregullimet/riklasifikimet neto		-	-	

26. Menaxhimi i rrezikut financiar

a) Hyrje dhe permbledhje

Banka është e ekspozuar ndaj rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiarë:

- Rreziku i tregut
- Rreziku i kredisë
- Rreziku i likuiditetit

Ky shënim paraqet informacion rreth ekspozimit të Bankës ndaj secilit rrezik më sipër, objektivave, politikave dhe proceseve të saj për matjen dhe menaxhimin e rrezikut si dhe menaxhimin e kapitalit të saj.

Kuadri për menaxhimin e rrezikut

Bordi i Drejtorëve ("Bordi") ka përgjegjësi për themelimin dhe mbikëqyrjen e kuadrit të menaxhimit të rrezikut të Bankës. Bordi ka themeluar Komitetin e Aktiveve dhe Detyrimeve ("ALCO"), Komitetin e Likuiditetit, Komitetin e Kredive, Komitetin e Auditimit, dhe Komitetin e Manaxhimit të Rrezikut, të cilët janë përgjegjës për zhvillimin dhe monitorimin e politikave të Bankës mbi menaxhimin e rrezikut në fushat e tyre specifike. Të gjitha Komitetet e Bordit të Drejtorëve kanë anëtar ekzekutiv dhe jo ekzekutiv dhe raportojnë rregullisht tek Bordi i Drejtorëve për aktivitetet e tyre.

Hyrje dhe pamje e përgjithshme

Politikat e menaxhimit të rrezikut të Bankës janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat përballet Banka, për të përcaktuar limitet dhe kontrollet e rrezikut, dhe për të monitoruar rreziqet dhe zbatimin e limiteve. Politikat e saj të menaxhimit të rrezikut dhe sistemet rishikohen rregullisht për të reflektuar ndryshimet në tregje, produkte dhe shërbime të ofruara.

Banka synon të zhvillojë një mjedis kontrolli konstruktiv, në të cilin të gjithë punonjësit të kuptojnë rolin dhe detyrimet e tyre.

Komiteti i Auditimit të Bankës është përgjegjës për monitorimin e përputhshmërisë me politikat dhe procedurat për menaxhimin e rrezikut të Bankës dhe për të vlerësuar përshtatshmërinë e kuadrit për

menaxhimin e rrezikut në raport me rreziqet me të cilat përballet Banka. Komiteti i Auditimit të Bankës në këto funksione ndihmohet nga Departamenti i Auditit të Brendshëm. Auditit i Brendshëm kryen rishikime në mënyrë të rregullta dhe spontane të kontrollit dhe procedurave për menaxhim e rrezikut, rezultati i të cilave raportohet tek Komiteti i Auditimit.

Banka operon në kushtet e një krize globale financiare dhe ekonomike në zhvillim e sipër. Zgjerimi i saj i mëtejshëm mund të rezultojë në ndikime negative në pozicionin financiar të Bankës. Menaxhmenti i Bankës monitoron çdo ditë pozicionin e aktiveve dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve, si edhe të zhvillimit të tregjeve financiare ndërkombëtare. Bazuar në këtë, menaxhmenti analizon përfitueshmërinë, likuiditetin dhe koston e fondeve dhe merr masat e përshtatshme në lidhje me rrezikun e kredisë, të tregut (normës primare të interesit) dhe likuiditetit, duke kufizuar kështu efektet negative të mundshme nga kriza financiare dhe ekonomike globale. Në këtë mënyrë Banka i përgjigjet sfidave të tregut, duke mbajtur një pozicion të mjaftueshëm likuid dhe të kapitalit.

b) Rreziku i kredisë

Rreziku i kredisë është rreziku i humbjeve financiare të Bankës nëse një klient ose kundërparti e një instrumenti financiar dështon në përmbushjen e detyrimeve kontraktuale, dhe lidhet kryesisht me kredi dhe paradhënie ndaj klientëve dhe bankave të tjera. Për qëllime të raportimit financiar Banka merr në konsideratë dhe konsolidon të gjithë elementët e ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë (rreziku i mospagës të huamarrësit individual, rreziku i vendit dhe rreziku i sektorit).

Manaxhimi i rrezikut të kredisë

Bordi i Drejtorëve i ka deleguar Komitetit të Kredisë përgjegjësinë për monitorimin e rrezikut të kredisë. Menaxhimi i ekspozimit të rrezikut të kredisë për huamarrësit nga Komiteti i Rrezikut kryhet nëpërmjet analizave të rregullta të besueshmërisë së huamarrësit. Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë gjithashtu menaxhohet pjesërisht duke përfutur kolateral dhe garanci.

26. Manaxhimi i rrezikut të kredisë (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

Tabelat më poshtë paraqesin informacione mbi cilësinë kreditore të aktiveve financiare dhe zbritjet për zhvlerësime/humbje krijuar nga Banka kundrejt këtyre aktiveve.

Tabela më poshtë paraqet rastin më të keq të ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë për Bankën më 31 dhjetor 2015 dhe 2014, pa marrë në konsideratë ndonjë kolateral të mbajtur ose mbrojtje të tjera ndaj rrezikut të kredisë, të bashkëngjitura. Për aktivet financiare, ekspozimet e mëposhtme paraqesin vlerën e mbartur ashtu siç është raportuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

	Kredi dhënë klientëve		Investime në letra me vlerë		Gjendja me bankat dhe BQK		Garancitë financiare	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë								
Vlera e mbartur	122,077	110,147	21,610	28,141	25,061	18,536	-	-
Shuma e angazhuar/garantuar	-	-	-	-	-	-	2,085	3,102
	122,077	110,147	21,610	28,141	25,061	18,536	2,085	3,102
Me kosto të amortizuar								
Standarde	118,372	103,518	21,610	28,141	25,061	18,536	-	-
Në ndjekje	3,505	3,944	-	-	-	-	-	-
Nënstandarde	1,318	2,376	-	-	-	-	-	-
Të dyshimta	1,849	4,433	-	-	-	-	-	-
Të humbura	7,035	6,560	-	-	-	-	-	-
Totali	132,079	120,831	21,610	28,141	25,061	18,536	-	-
Zbritja për zhvlerësim (individual dhe në grup)	(10,002)	(10,684)	-	-	-	-	-	-
Vlera kontabël neto	122,077	110,147	21,610	28,141	25,061	18,536	-	-

Zëra jashtë bilancit: ekspozimi maksimal

Garanci financiare: rrezik i ulët/i pranueshëm	-	-	-	-	-	-	2,085	3,102
Angazhime/garanci totale	-	-	-	-	-	-	2,085	3,102
Provizionet e njohura si detyrim	-	-	-	-	-	-	(17)	(34)
Ekspozimi total	-	-	-	-	-	-	2,068	3,068

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

	2015				2014			
Kredi dhe paradhënie klientëve	Indi-vidë	Mikro	Korpo-rata	Totali i kre-dive	Indi-vidë	Mik-ro	Kor-po-rata	Totali i kre-dive
Shuma bruto totale	40,866	22,753	68,460	132,079	29,423	22,446	68,962	120,831
Zbritje për zhvlerësim (individuale dhe kolektive)	(1,727)	(1,921)	(6,354)	(10,002)	(1,600)	(2,210)	(6,874)	(10,684)
Vlera e kontabël neto	39,139	20,832	62,106	122,077	27,823	20,236	62,088	110,147

Me kosto të amortizuar

Standarde	38,691	20,084	59,597	118,372	27,246	18,803	57,469	103,518
Në ndjekje	617	553	2,335	3,505	531	824	2,589	3,944
Nënstandarde	177	231	910	1,318	241	670	1,465	2,376
Të dyshimta	316	528	1,005	1,849	358	632	3,443	4,433
Të humbura	1,065	1,357	4,613	7,035	1,047	1,517	3,996	6,560
Totali Bruto	40,866	22,753	68,460	132,079	29,423	22,446	68,962	120,831
Minus: zbritje për kredi të zhvlerësuara individualisht	(1,265)	(1,673)	(5,266)	(8,204)	(1,279)	(1,975)	(6,046)	(9,300)
Minus: zbritje për kredi të zhvlerësuara në grup	(462)	(248)	(1,088)	(1,798)	(321)	(235)	(828)	(1,384)
Totali i zbritje për zhvlerësim	(1,727)	(1,921)	(6,354)	(10,002)	(1,600)	(2,210)	(6,874)	(10,684)

Kredi me kushte të rinegociuara

Vlera kontabël	266	852	4,608	5,726	204	1,016	3,465	4,685
Zbritje për zhvlerësim	(64)	(440)	(2,947)	(3,451)	(59)	(467)	(2,556)	(3,082)
Vlera e kontabël neto	202	412	1,661	2,275	145	549	909	1,603

Kredi në vonesë

Jo në vonesë	38,036	18,822	57,672	114,530	26,412	17,916	56,845	101,173
Në vonesa 1 - 30 ditë	846	1,496	5,209	7,551	980	1,329	2,799	5,108
Në vonesa 31 - 90 ditë	724	723	1,303	2,750	649	1,306	3,501	5,456
Në vonesa 91 - 365 ditë	582	748	1,420	2,750	618	1,077	3,755	5,450
Në vonesa mbi 365 ditë	678	964	2,856	4,498	764	818	2,062	3,644
	40,866	22,753	68,460	132,079	29,423	22,446	68,962	120,831

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

Zhvlerësime dhe provizionime

Provizionet totale që kërkohen nga Rregullorja e BQK për "Menaxhimin e Rrezikut Kreditor të Bankave" (shih 3.(f)(vii)) përfshijnë humbje të ndodhura/pësuara në datën e raportimit dhe humbjet e pritshme.

Banka vlerëson probabilitetin e dështimit në pagim të kundërparive, duke përdorur mjete të brendshme rankimi/renditje të përshtatshme për kategori të ndryshme kundërpartish. Mjete të tilla kombinojnë analizën dhe gjykimin dhe janë të vlefshme, kur është e përshtatshme, duke u krahasuar me të dhëna të jashtme të disponueshme.

Kundërpartitë janë segmentuar në pesë kategori dhe klasifikimi i Bankës, i cili është tre-guar më poshtë, reflekton intervalin e probabilitetit të dështimit, të përcaktuar për çdo kategori. Ekspozimet lëvizin midis kategorive kur vlerësimi i i probabilitetit të dështimit ndryshon. Mjetet e rankimit rishikohen në mënyrë të vazhdueshme, përmirësohen dhe validohen nga Banka.

Kreditë janë rankuar/renditur nga A në E në sistemin e brendshëm të rankimit të rrezikut të kredisë:

- A Standarde
- B Në ndjekje
- C Nënstandarde
- D Të dyshimta
- E Të humbura

Banka raporton klasifikimin e humarrësve të saj, tek BQK dhe Regjistri i Kredisë së Kosovës. Politika e provizionimit për këto kredi është detajuar në shënimin 3.(f) (vii).

Vlerësimet individuale dhe kolektive të portofolit të kredisë.

Për qëllime të manaxhimit të brendshëm, Banka veçon kreditë në kredi që vlerësohen individualisht për zhvlerësim: këto janë kredi të klasifikuara si nënstandarte ose më ulët. Të gjitha kreditë e tjera analizohen kolektivisht/në grup për qëllime të vlerësimit për zhvlerësim.

Politika e Bankës kërkon rishikimin e kredive individuale dhe paradhëniet ndaj klientëve të cilat janë mbi kufijtë e materialitetit prej 100 mijë EUR (2014: 100 mijë EUR) së paku në baza tremujore kur rrethanat individuale e kërkojnë këtë gjë.

Kredi në vonesë por të pazhvlerësuar

Kredive dhe letrave me vlerë, të cilave u ka kaluar afati, por nuk janë zhvlerësuar janë ato kredi, ku interesit kontraktual ose pagesave të principalit ju ka kaluar afati, por Banka beson se zhvlerësimi nuk është i përshtatshëm në bazë të nivelit të sigurisë/kolateralit të disponueshëm dhe/apo në stadin e mbledhjes së shumave që i detyrohen Bankës.

Kredi me kushte të rinegociuara

Kredi me kushte të rinegociuara/ndryshuara janë kredi të cilat janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të situatës financiare të klientit dhe ku Banka ka bërë lëshime të cilat nuk do të bënte në rast të kundërt. Pasi huaja është ristrukturuar ajo mbetet në këtë kategori, pavarësisht performancës së kënaqshme pas ristrukturimit.

Politika e fshirjes

Banka fshin një kredi (dhe çdo zbritje për zhvlerësim të lidhur me të) me vendimin e Bordit Drejtues, në përputhje me rregulloren e Bankës Qendrore të Kosovës. Vendimi i fshirjes merret pas marrjes në konsideratë të informacioneve të tilla si ndodhja e ndryshimeve të rëndësishme në situatën financiare të huamarrësit/emetuesit, të tilla që huamarrësi/emetuesi nuk mund të paguajnë më detyrimin ose që të ardhurat nga kolaterali nuk do të jenë të mjaftueshme për të mbuluar ekspozimin total. Shuma totale e fshirë gjatë vitit 2015 ishte 2,063 mijë EUR (2014: 2,350 mijë EUR).

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

Depozita në banka

Ekspozimet ndërbankare monitorohen nga afër çdo ditë nga Departamenti të menaxhimit të rrezikut dhe Departamenti i Thesarit. Banka kufizon depozitat e saj dhe transaksionet e tjera bankare me bankat lokale të shëndetshme apo me bankat ndërkombëtare. Para se një marrëdhënie biznesi të nisë me një bankë të caktuar, Departamenti i rrezikut dhe i menaxhimit kryejnë një analizë të gjendjes financiare të institucionit. Performanca financiare e palëve të tjera

monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha bankat korresponente, si dhe emetuesit e obligacioneve në të cilat Banka ka ekspozime të investimeve, monitorohen vazhdimisht për renditjen e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si: Standard & Poor's (S & P), Fitch dhe Moody's.

Në përputhje me rregulloren e re mbi ekspozimet e mëdha të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, bankat nuk duhet të kenë ekspozim total të rrezikut të kredisë ndaj palëve të lidhura që tejkalon 15% të kapitalit rregullator të nivelit të parë.

Kreditë dhe paradhëniet ndaj bankave janë dhënë pa kolateral. Tabela më poshtë paraqet llogaritë rrjedhëse të bankave dhe depozitat me afat me bankat korresponente sipas rankimit kreditor:

Më 31 dhjetor	2015	2014
AA+ to AA-	3,389	1,930
A+ to A-	3,973	4,604
BBB+ to B-	1	923
Jo të rankuara	126	164
	7,489	7,621

Investimet në letrat me vlerë

Investimet në letrat me vlerë janë vetëm me Qeverinë e Kosovës. Këto letra me vlerë nuk janë të rankuara. Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë paraqitet nga vlera kontabël e çdo aktivi financiar në pasqyrën e pozicionit financiar.

Angazhimet për kredi dhe garancitë financiare

Ekspozimi maksimal nga garancitë financiare përfaqëson shumën maksimale që Banka duhet të paguajë nëse garancia kërkohet, e cila mund të jetë në mënyrë të konsiderueshme më e madhe se shumta e njohur si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për angazhimet e kreditimit është shumta e plotë e angazhimit.

Politikat e zbutjes dhe kontrollit të limiteve të rrezikut

Banka menaxhon kufijtë dhe kontrollon përqendrimet e rrezikut të kredisë, kudo që

këto janë identifikuar, në mënyrë të veçantë me palë individuale, me grupet dhe me deget.

Banka strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur kufizime në shumën e pranuar në lidhje me një huamarrës, ose grup huamarrës, dhe për segmentet gjeografike dhe industriale. Rreziqe të tilla monitorohen rregullisht dhe i nënshtrohen një rishikimi vjetor, ose më të shpeshtë, nëse është e nevojshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kreditimit manaxhohet përmes një analize të rregullt të aftësisë së huamarrësit dhe huamarrësve të mundshëm për të përmbushur shlyerjen e detyrimeve të interesit dhe të principalit dhe duke ndryshuar këto limite kreditimi, kur është e përshtatshme. Kontrollat e tjera dhe masat reduktuese janë përshkruar më poshtë.

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Politikat e zbutjes dhe kontrollit të limiteve të rrezikut

Kolaterali i mbajtur dhe përmirësime kreditore të tjera dhe efekti i tyre financiar

Banka mban kolateral kundrejt kredive dhe paradhënies ndaj klientëve në formën e intereseve hipotekore mbi prona dhe pengje mbi aktive të luajtshme. Vlerësimi i vlerës së drejtë bazohet në vlerën e kolateralit të vlerësuar në momentin e huadhënies. Zakonisht nuk mbahet kolateral për kredi dhe paradhënie ndaj bankave. Një vlerësim i vlerës së drejtë të kolateralit dhe mbrojtjeve të tjera kundrejt kredive paraqitet më poshtë

	2015		2014	
	Kredi dhe paradhënie klientëve	Vlera e drejtë e kolateralit	Kredi dhe paradhënie klientëve	Vlera e drejtë e kolateralit
Hipoteka	22,697	22,520	42,656	42,642
Kolateral në mjete monetare	4,604	4,509	4,042	4,041
Pengje	51,600	44,241	55,129	55,111
Miks (hipoteke dhe peng)	50,444	50,054	17,565	17,559
Pa kolateral	2,734	-	1,439	-
Totali	132,079	121,324	120,831	119,353

Përqendrimi i rrezikut të kredisë

Më 31 dhjetor 2015, dy ekspozime që tejkalojnë 10% të kapitalit të nivelit të parë, përfaqësojnë 3.16% (2014: 10.42%) të portofolit total të kredive. Ekspozimi ndaj palëve të lidhura më 31 dhjetor 2015, përfaqëson 28.5% (2014: 26.2%) të kapitalit të nivelit të parë. Pjesa më e madhe e ekspozimit me palët e lidhura mbulohet me kolateral në mjete monetare që përfaqëson 5.5% (2014: 4.4%) të kapitalit të nivelit të parë.

Banka monitoron përqendrimin e rrezikut të kredisë sipas sektorëve dhe vendndodhjeve gjeografike. Një analizë e përqendrimit të rrezikut të kredisë në datën e raportimit është paraqitur më poshtë:

	Kredi klientëve		Investime në letra me vlerë		Gjendja me bankat dhe BQK		Garancitë financiare	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014

Përqendrimi sipas sektorëve

Korporata	62,106	62,088	-	-	-	-	1,922	2,840
Qeveria	-	-	21,610	28,141	-	-	-	-
Bankat	-	-	-	-	25,061	18,536	-	-
Individët	39,139	27,823	-	-	-	-	-	-
Mikro bizneset	20,832	20,236	-	-	-	-	163	262
Totali	122,077	110,147	21,610	28,141	25,061	18,536	2,085	3,102

Përqendrimi sipas vendndodhjes

Vendet e BE	-	-	-	-	7,363	6,488	-	-
Republika e Kosovës	122,077	110,147	21,610	28,141	17,698	12,048	2,085	3,102
Totali	122,077	110,147	21,610	28,141	25,061	18,536	2,085	3,102

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut, siç janë normat e interesit, çmimet e kapitalit, normat e këmbimit valutor dhe shpërndarjet e kredive (që nuk lidhen me ndryshimet në situatën kreditore të emetuesit / huamarrësti), do të ndikojnë në të ardhurat e Bankës ose në vlerën e investimeve të saj në instrumentet financiare. Objektivi i menaxhimit të rrezikut të tregut është që të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin ndaj rrezikut.

Rreziku i normave të interesit

Rreziku i normës së interesit përbëhet nga rreziku që flukset monetare të ardhshme do të luhaten nga ndryshimet e normës së interesit të tregut dhe rreziku që maturiteti i aktiveve interesprurëse ndryshon nga maturiteti i detyrimeve interesmbartëse të përdorura për të financuar këto aktive. Gjatësia e kohës për të cilën norma e interesit është e fiksuar në një instrument financiar, tregon se deri në çfarë mase është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit. Aktivitetet dhe depozitat e konsumatorëve kanë norma fikse interesi.

Operacionet e Bankës janë subjekt i rrezikut të luhatjeve të normave të interesit deri në masën që aktivet dhe detyrimet që mbartin interes maturohen ose rivlerësohen në kohe të ndryshme ose shuma të ndryshme. Banka përpaket të zvogëlojë këtë rrezik duke monitoruar datat e rivlerësimit të aktiveve dhe detyrimeve të saj. Përveç kësaj, efekti aktual do të varet nga një numër faktorësh të tjerë, duke përfshirë masën në të cilën pagesat janë bërë me heqje ose me vonë se data e kontraktuar dhe variacionet në ndjeshmërinë e normës së interesit brenda periudhave të rivlerësimit dhe ndërmjet monedhave.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë

Operacionet e Bankës janë subjekt i rrezikut të luhatjeve të normave të interesit deri në masën që aktivet që fitojnë interes dhe detyrimet që mbartin interes maturohen ose rivlerësohen në kohë të ndryshme ose shuma të ndryshme. Në rastin e aktiveve dhe detyrimeve me normë të ndryshueshme, Banka është e ekspozuar edhe ndaj rrezikut bazë, që është diferenca në karakteristikat e rëqimit të indekseve të ndryshme të normave luhatëse, të tilla si norma e kursimit, LIBOR dhe lloje të ndryshme të interesit. Aktivitetet e menaxhimit të rrezikut synojnë të optimizojnë të ardhurat neto nga interesi bazuar mbi nivelet e normave të interesit të tregut në përputhje me strategjitë e biznesit të Bankës.

Aktivitetet e menaxhimit të rrezikut të aktiveve dhe detyrimeve janë kryer në kontekst të ndjeshmërisë së Bankës ndaj ndryshimeve në normat e interesit. Në mjediset e rënies së normave të interesit, marzhi i fitimit do të ngushtohet, derisa normat e interesit në detyrime do të ulen me një përqindje më të ulët në krahasim me normat e interesit të aktiveve. Megjithatë, efekti aktual do të varet nga faktorë të ndryshëm, duke përfshirë edhe stabilitetin e ekonomisë, mjedisit dhe nivelin e inflacionit.

Normat e kthimit mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të aktiveve dhe detyrimeve financiare të Bankës me 31 dhjetor 2015 dhe 2014 janë si në vijim:

	USD		EUR	
Aktivitet	2015	2014	2015	2014
Paraja e gatshme dhe në banka	0.01	-	-	0.22
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	n/a	n/a	-	-
Kredi për klientët	n/a	n/a	10.88	11.16
Investime financiare të mbajtura deri në maturim	n/a	n/a	1.45	1.27
Investime në letra me vlerë të vlefshme për shitje	n/a	n/a	1.40	n/a

Detyrimet

Depozita të klientëve	0.33	0.54	1.4	2.05
Borxhi i varur	n/a	n/a	7.5	7.5

Menaxhimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt limiteve të hendekut të normave të interesit plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e aktiveve dhe detyrimve financiare të Bankës ndaj disa skenareve standarde dhe jo-standarde të normave të interesit. Skenarët standardë përfshijnë një rënie dhe rritje paralele 1 % në lakoren e kthimit.

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normave të interesit (vazhdim)

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në tregun e normave të interesit (duke supozuar se nuk ka lëvizje asimetrike në lakoren e pëqindjeve dhe një pozitë financiare të qëndrueshme) është si vijon:

Efekti i vlerësuar i fitimit (humbjes)	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
	100 bp	100 bp	100 bp	100 bp
	Rritje	Ulje	Rritje	Ulje
2015	(32)	29	47	(47)
2014	(42)	39	43	(43)

Tabela në vijim tregon instrumentet financiare që sjellin dhe që nuk sjellin interes sipas datës së maturimit:

31 dhjetor 2015	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Jo interes mbar- tëse	Totali
--------------------	----------------	----------	-------------	--------------	----------	---------------	--------------------------------	--------

Aktivët

Paraja e gatshme dhe në banka	-	-	-	-	-	-	15,397	15,397
Gjendja me BQK	-	-	-	-	-	-	17,572	17,572
Investimet në letra me vlerë - norma fikse	2,498	10,119	3,735	4,256	1,002	-	-	21,610
Kredi klientëve - norma fikse	2,326	3,131	6,676	14,669	69,331	25,944	-	22,077
Aktive të tjera	-	-	-	-	-	-	363	363
Totali	4,824	13,250	10,411	18,925	70,333	25,944	33,332	177,019

Detyrimet

Depozita të klientëve - norma fikse	25,487	3,005	6,924	34,957	36,985	514	55,879	163,751
Depozita të bankave	-	-	-	-	-	-	1,393	1,393
Borxh i varur - norma fikse	-	-	-	-	1,050	-	-	1,050
Detyrime të tjera	-	-	-	-	-	-	518	518
Totali	25,487	3,005	6,924	34,957	38,035	514	57,790	166,712
Hendeku	(20,663)	10,245	3,487	(16,032)	32,298	25,430	(24,458)	10,307
Hendeku kumulativ	(20,663)	(10,418)	(6,931)	(22,963)	9,335	34,765	10,307	

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normave të interest (vazhdim)

31 dhjetor 2014	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Jo interes mbar-tëse	Totali
-----------------	-------------	----------	----------	-----------	----------	------------	----------------------	--------

Aktivët

Paraja e gatshme dhe në banka	1,005	-	-	-	-	-	14,217	15,222
Gjendja me BQK	-	-	-	-	-	-	10,915	10,915
Investimet në letra me vlerë - norma fikse	4,099	13,970	4,823	4,197	1,052	-	-	28,141
Kredi klientëve - norma fikse	2,373	4,419	7,910	14,595	62,220	18,630	-	110,147
Aktive të tjera	-	-	-	-	-	-	334	334
Totali	7,477	18,389	12,733	18,792	63,272	18,630	25,466	164,759

Detyrimet

Depozita të klientëve - norma fikse	23,460	7,764	7,886	42,603	31,214	231	44,007	157,165
Depozita të bankave	-	-	-	-	-	-	90	90
Borxh i varur - norma fikse	-	-	-	-	-	1,050	-	1,050
Detyrime të tjera	-	-	-	-	-	-	416	416
Totali	23,460	7,764	7,886	42,603	31,214	1,281	44,513	158,721

Hendeku	(15,983)	10,625	4,847	(23,811)	32,058	17,349	(19,047)	6,038
----------------	-----------------	---------------	--------------	-----------------	---------------	---------------	-----------------	--------------

Hendeku kumulativ	(15,983)	(5,358)	(511)	(24,322)	7,736	25,085	6,038
--------------------------	-----------------	----------------	--------------	-----------------	--------------	---------------	--------------

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Rreziku i monedhës

Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të monedhës nëpërmjet transaksioneve në monedhë të huaj. Banka sigurohet se ekspozimi neto mbahet në nivele të pranueshme duke shitur dhe blerë monedha të huaja me kursin “spot” kur është e nevojshme që të rregullohen balancat afatshkurtra.

Rreziku i monedhës së huaj nuk është i rëndësishëm, meqë pjesa më e madhe e transaksioneve të Bankës janë në monedhën vendase. Monedhat e huaja me të cilat Banka operon janë Dollari Amerikan (USD) Franga Zvicerane (CHF) dhe GBP. Normat e përdorura për këmbim më 31 dhjetor 2015 dhe 2014 janë si në vijim:

	2015	2014
Monedha	EUR	EUR
1 USD	0.9185	0.8237
1 CHF	0.9229	0.8317
1 GBP	1.3624	1.2838

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në kursin e këmbimit është si në vijim

	USD		CHF		GBP	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Ndjeshmëria ndaj kursit	5%	5%	5%	5%	5%	5%

Fitim ose humbje

+5% EUR	(0.25)	(12.50)	0.80	(46.35)	-	1.15
- 5% EUR	0.25	12.50	(0.80)	46.35	-	(1.15)

Ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut të monedhave të huaj, i shprehur në ekuivalentë të Euro-s është si në vijim:

31 dhjetor 2015	EUR	USD	CHF	GBP	Totali
-----------------	-----	-----	-----	-----	--------

Aktivët

Paraja e gatshme dhe në banka	8,194	2,832	4,314	57	15,397
Gjendja me BQK	17,572	-	-	-	17,572
Investimet në letra me vlerë	21,610	-	-	-	21,610
Kredi klientëve	122,077	-	-	-	122,077
Aktive të tjera	363	-	-	-	363
	169,816	2,832	4,314	57	177,019

Detyrimet

Depozita të klientëve	156,564	2,832	4,299	56	163,751
Depozita të bankave	1,393	-	-	-	1,393
Borxhi i varur	1,050	-	-	-	1,050
Detyrime të tjera	518	-	-	-	518
	159,525	2,832	4,299	56	166,712

Pozicioni neto në valutë të huaj	10,291	-	15	1	10,307
31 dhjetor 2014	EUR	USD	CHF	GBP	Totali
Aktivët					
Paraja e gatshme dhe në banka	11,586	1,438	2,123	75	15,222
Gjendja me BQK	10,915	-	-	-	10,915
Investimet në letra me vlerë	28,141	-	-	-	28,141
Kredi klientëve	110,147	-	-	-	110,147
Aktive të tjera	334	-	-	-	334
	161,123	1,438	2,123	75	164,759

Detyrimet

Depozita të klientëve	152,380	1,683	3,050	52	157,165
Depozita të bankave	90				90
Borxhi i varur	1,050	-	-	-	1,050
Detyrime të tjera	416	-	-	-	416
	153,936	1,683	3,050	52	158,721
Pozicioni neto në valutë të huaj	7,187	(245)	(927)	23	6,038

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

d) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Banka nuk do të jetë më në gjendje të përmbushë detyrimet e saj nga detyrimet financiare. Qasja e Bankës për administrimin e likuiditetit është që të sigurojë, sa më shumë që është e mundur, që gjithmonë të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet në kohë, në kushte normale dhe nën presion, pa pësuar humbje të papranueshme apo pa rrezikuar të dëmtojë reputacionin e Bankës.

Banka monitoron likuiditetin e saj në baza ditore në mënyrë që të menaxhojë detyrimet e saj kur janë të pagueshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të likuiditetit

Fondet mbledhen duke përdorur një segment instrumentesh që përfshijnë depozita të klientëve, borxhe të varura dhe kapital aksionar. Fleksibiliteti kufizon varësinë ndaj secilit prej burimeve të financimit dhe zakonisht ul koston e financimit. Banka përpiqet të ruaj një ekuilibër midis financimit të vazhdueshëm dhe fleksibiliteti nëpërmjet përdorimit të detyrimeve me maturitete të ndryshme. Banka vazhdimisht vlerëson rrezikun e likuiditetit duke identifikuar dhe monitoruar ndryshime në financime të nevojshme, të kërkuara për të arritur qëllimet e biznesit në terma të strategjisë së përgjithshme të Bankës. Për më tepër Banka mban një portfol të aktiveve likuide si pjesë e strategjisë së menaxhimit të rrezikut të likuiditetit.

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit

Maturiteti kontraktual i mbetur i aktiveve dhe detyrimeve financiare

Tabela e mëposhtme tregon flukset monetare të skontuara të detyrimeve financiare të Bankës në bazë të maturitetit kontraktual më të hershëm të mundshëm. Banka pret që flukset monetare të këtyre instrumenteve të ndryshojnë në mënyrë të rëndësishme nga analiza. Për shembull, depozitat në të parë pritet të kenë një gjendje të qëndrueshme ose një rritje të gjendjes.

31 dhjetor 2015	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Totali
Aktivët							
Paraja e gatshme dhe në banka	15,397	-	-	-	-	-	15,397
Gjendja me BQK	17,572	-	-	-	-	-	17,572
Investimet në letra me vlerë – norma fikse	2,498	10,119	3,735	4,256	1,002	-	21,610
Kredi klientëve	2,326	3,131	6,676	14,669	69,331	25,944	122,077
Aktive të tjera	363	-	-	-	-	-	363
Totali	38,156	13,250	10,411	18,925	70,333	25,944	177,019
Detyrimet							
Depozita të klientëve	81,366	3,005	6,924	34,957	36,985	514	163,751
Depozita të bankave	1,393	-	-	-	-	-	1,393
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,050	-	1,050
Detyrime të tjera	518	-	-	-	-	-	518
Totali	83,277	3,005	6,924	34,957	38,035	514	166,712
Hendeku	(45,121)	10,245	3,487	(16,032)	32,298	25,430	10,307
Hendeku kumulativ	(45,121)	(34,876)	(31,389)	(47,421)	(15,123)	10,307	

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

d) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

31 dhjetor 2014	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Totali
Aktivët							
Paraja e gatshme dhe në banka	15,222	-	-	-	-	-	15,222
Gjendja me BQK	10,915	-	-	-	-	-	10,915
Investimet në letra me vlerë	4,099	13,970	4,823	4,197	1,052	-	28,141
Kredi klientëve	2,373	4,419	7,910	14,595	62,220	18,630	110,147
Aktive të tjera	334	-	-	-	-	-	334
Totali	32,943	18,389	12,733	18,792	63,272	18,630	164,759
Detyrimet							
Depozita të klientëve	67,467	7,764	7,886	42,603	31,214	231	157,165
Depozita të bankave	90	-	-	-	-	-	90
Borxhi i varur	-	-	-	-	-	1,050	1,050
Detyrime të tjera	416	-	-	-	-	-	416
Totali	67,973	7,764	7,886	42,603	31,214	1,281	158,721
Hendeku	(35,030)	10,625	4,847	(23,811)	32,058	17,349	6,038
Hendeku kumulativ	(35,030)	(24,405)	(19,558)	(43,369)	(11,311)	6,038	

e) Manaxhimi i rrezikut të kapitalit

Banka e menaxhon kapitalin e vet për të siguruar se do të jetë në gjendje të vazhdojë sipas parimit të vijueshmërisë ndërsa maksimizon kthimin tek aksionarët përmes përmirësimit të raportit të borxhit dhe kapitalit.

Struktura e kapitalit të Bankës përbëhet nga kapitali i aksionar, rezervat dhe fitimi i pashpërndarë.

Kapitali rregullator

Banka monitoron adekuatshmërinë e kapitalit duke përdorur ndër masa të tjera, rregullat dhe normat e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK). Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit është raporti i kapitalit rregullator ndaj aktiveve të peshuara me rrezik, zërave jashtë bilancit dhe rreziqeve të tjerë, i shprehur në përqindje. Minimumi i kërkuar i Raportit të Adekuatshmërisë së Kapitalit është 8% për Kapitalin e Nivelit të Parë dhe 12% për totalin e fondeve të veta.

Aktivet e peshuara me rrezikun

Aktivet peshohen sipas kategorive të gjera të rrezikut kombëtar, duke iu caktuar një peshë rreziku në përputhje me shumën e vlerësuar të kapitalit që konsiderohet të jetë e nevojshme për t'i mbështetur ato. Zbatohen gjashtë kategori të peshimit të rrezikut: (0%, 20%, 50%, 75%, 100%, dhe 150%): për shembull instrumentet e tregut të parasë peshohen me rrezik 0%, i cili nënkupton që nuk nevojitet kapital për të mbështetur mbajtjen e këtyre aktiveve. Aktive afatgjata materiale peshohen me rrezik 100% çka nënkupton që ato duhet të mbështeten nga Kapital i Nivelit të Parë në shkallën 8% të vlerës kontabël. Angazhimet jashtë bilancit të lidhura me kreditimin merren në konsideratë. Shumat më pas peshohen me rrezikun duke përdorur përqindje të njëjtë me atë të aktiveve të bilancit.

	2015	2014
Aktivet totale të peshuara me rrezik	123,541	103,570
Ekspozimi total jashtë bilancit i peshuar me rrezik	1,373	2,376
Aktivet totale të peshuar me rrezik për rrezikun operacional	12,325	11,615
Totali	137,239	117,561
Kapitali rregullator (Totali i kapitalit)	18,601	14,909
Raporti i adekuatshmërisë së kapitalit (Totali i kapitalit)	13.55%	12.68%

Nuk ka pasur ndryshime të rëndësishme në menaxhimin e kapitalit të Bankës gjatë periudhës.

26. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(e) Manaxhimi i rrezikut të kapitalit (vazhdim)

Leva financiare

Komiteti i manaxhimit të rrezikut të Bankës rishikon strukturën e kapitalit në baza të vazhdueshme. Si pjesë e këtij rishikimi, komiteti merr në konsideratë koston e kapitalit dhe rrezikun e lidhur me çdo klasë të kapitalit. Bazuar në rregulloren e BQK raporti minimal i levës është 7%.

Norma e levës financiare në fund të vitit ishte si në vijim:

	2015	2014
Aktive totale	183,919	171,923
Kapitali total	16,878	13,168
Raporti i levës	9.18%	7.66%

26. Ngjarjet pasuese

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pas dates së raportimit të cilat mund të kërkojnë rregullime ose shpjegime në pasqyrat financiare.

www.bekonomike.com

